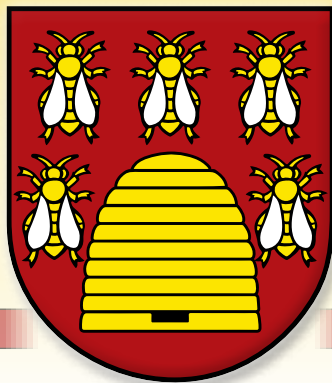

POSOLSTVO VEĽKEJ NOCI JE NÁDEJ

Vážení spoluobčania!

Jar je jedným z najkrajších ročných období. Skrýva v sebe čaro znovuzrodenia, začiatok nového života. A najkrajším sviatkom tohto obdobia je nepochybne Veľká noc – symbol pokory, nádeje a začiatku niečoho nového.

Veľkonočné sviatky u nás začínajú popolcovou stredou. Týmto dňom sa začína štyridsaťdňový pôst, ktorý končí na Bielu sobotu. Dnes sa málokto poctivo postí celých 40 dní. Pre našich predkov to však znamenalo ešte iba jedno jedlo denne, pričom sa vyhýbali nielen mäsu, ale aj vajciam, rybám či mlieku. V tomto období sa taktiež konalo jarné upratovanie a domy sa zdobili napríklad bahniatkami.

Všetky najdôležitejšie zvyky a tradície sa odohrávajú počas jedného, tzv. Veľkého týždňa. Ten začína Kvetnou nedeľou, a potom nasledujú Modrý pondelok, Sívý utorok, Škaredá streda, Zelený

štvrtok, Veľký piatok, Biela sobota, Veľkonočná nedeľa, a nakoniec Veľkonočný pondelok. Obdobie od Zeleného štvrtka do Veľkonočného pondelka sa v súčasnosti považuje za gro Veľkej noci.

Tento rok sa nachádzame v mimoriadnej situácii a veľkonočné sviatky budú iné na aké sme boli zvyknutí. Namiesto veselých návštev ich prežijeme naozaj doma v kruhu najužšej rodiny. Želám Vám, aby ste ich prežili hlavne v zdraví, harmónii a láske, aby ste vo veľkonočnom posolstve našli veľa sily a nabrali mnoho pozitívnej energie na prekonanie tohto náročného obdobia. Chráňme sa navzájom, budme voči sebe zodpovední, ústretoví a ohľaduplní.

Z úprimného srdca vám želim v mene svojom, aj v mene poslancov obecného zastupiteľstva zdravie, šťastie, rodinnú pohodu a vieru, že každá nepríjemnosť raz pominie a my sa opäť budeme môcť voľne a priateľsky stretávať, a tešiť sa z každodenných radostí.

Želám Vám krásnu Veľkú noc!

Ing. František Gögh, DBA
starosta obce

HÚSVÉT ÜZENETE A REMÉNY

Tisztelt lakosok!

Atavasz az év egyik legszebb évszaka Magában hordozza az újjászületés varázsát, az új élet kezdetét. Ennek az időszaknak legszebb ünnepe kétségtelenül a húsvét – az alázat, a remény és valami újnak a szimbóluma.

A húsvéti időszak a hamvázó szerdával kezdődik, amellyel kezdett veszi a nagyszombatig tartó negyvennapos böjt. Ma már csak kevesen böjtölik végig a 40 napot becsületesen. Elődeinknek azonban

ez a napi egyszeri étkezést jelentette, miközben kerültek a hús, hal, a tojás és még a tej fogyasztását is. Ebben az időszakban került sor a házak tavaszi nagytakarítására és barkával való feldíszítésére.

A húsvéti népi szokások nagyrészt az ún. nagyhéthez fűződnek. A nagyhét a virágvasárnapkal kezdődik, a hét többi napja: nagyhétfő, nagykedd, nagyszerda, nagysü-törtök (zöldcsütörtök), nagypéntek, nagyszombat, hús-

vétvasárnap és végül a húsvéthétfő. Napjainkban a húsvét fő napjainak a zöldcsütörtöktől húsvéthétfőig terjedő időszakot tartják.

Az ideai rendkívüli helyzetben a húsvéti ünnepek sem lesznek a megszokottak. A vidám családi látogatások helyett az otthonaikban, a legszűkebb családi körben töltjük majd őket. Kíváncsi vagyok, hogy egészségben, harmóniában, szeretetben éljük át az ünnepet, hogy a húsvét üzenetében új erőre és pozitív energiára leljenek, amellyel áthidalhatják ezt az igényes időszakot. Vigyázzunk egymásra, legyünk felelősségteljesek, elfogadóak és előzékenyek egymás iránt.

Tiszta szívből kívánok a magam és az önkormányzat képviselői nevében jó egészséget, nyugalmat és hitet abban, hogy minden kellemetlenség egyszer elmúlik, és mi ismét személyesen is találkozhatunk, és örömről beszélhetünk majd az egyszerű, hétköznapi dolgokból.

Mindenkinek szép húsvéti ünnepeket kívánok!

Ing. Gögh Ferenc, DBA
polgármester

AKO SA ZMENILA TVÁR NAŠEJ OBCE

Rozvoj obce sa dá najlepšie posúdiť na základe výstavby nových objektov, a taktiež spôsobom udržiavania a zvelačovania už existujúcich objektov. Vedenie našej obce venuje obrovskú pozornosť práve takýmto aktivitám, veď jednou z jej hlavných úloh je aj udržiavanie a zvelačovanie majetku obce. Naši mladší obyvatelia, alebo tí, ktorí sa do našej obce prisťahovali len nedávno, si určite nepamätajú, a ani si nemôžu pamätať ako vyzerali niektoré objekty ešte pred pár rokmi.

Tento rok si pripomenieme 800. výročie 1. písomnej zmienky o našej obci, a preto sa na stránkach obecných novín budeme častejšie zaoberať aj s jej minulosťou. Prvou takou „lastovičkou“ je naša fotoreportáž na strane 2., 27. a 28., v ktorej vám prinášame dôkazy o tom, ako sa zmenila tvár našej obce v posledných rokoch.

(szme)

Zdravotné stredisko v minulosti
Egészségügyi központ a múltban

HOGYAN VÁLTOZOTT KÖZSÉGÜNK ARCULATA

Egy község fejlődését újabb épületek építése és a meglévő épületek karbantartása és felújítása alapján lehet a legjobban megítélni. Községünk vezetése nagy figyelmet szentel az ilyen jellegű tevékenységnek, hiszen az egyik fő feladata a meglévő vagyon karbantartása és gyarapítása. Községünk ifjabb lakosai, vagy akik még csak nem régen költöztek ide, biztosan nem emlékeznek, sőt nem is emlékezhetnek rá, hogyan néztek ki az egyes épületek néhány évvel ezelőtt.

Ebben az évben emlékezünk meg községünk első írásos emlékének 800. évfordulójáról, ezért az idén községi újságunkban is többször fogunk foglalkozni településünk múltjával. Az első ilyen „fecske” képriportunk a 2., 27. és 28. oldalon, amely azt mutatja be, hogy az utóbbi években hogyan változott meg községünk arculata.

(szme)

Zdravotné stredisko s nájomnými bytmi dnes
Egészségügyi központ bérlakásokkal napjainkban

Námestie obce v minulosti
A község főtere a múltban

... a dnes
... és napjainkban

Evanjelický kostol a križovatka v 70-tych rokoch
Az evangélikus templom a 70-es években

Kostol a kruhový objazd dnes
A templom és a körforgalom napjainkban

ĎAKUJEME

Od 18. januára v kultúrnom dome pracuje mobilné odberové miesto na testovanie v súvislosti s COVID 19, ktoré temer každý deň očakáva záujemcov.

V tejto súvislosti vyslovujeme úprimné poďakovanie všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom zapojili do boja proti pandémie, hlavne svojou osobnou účasťou na testovaní, ako zdravotníci, administratívni pracovníci či dobrovoľníci. A ďakujeme aj zodpovedným občanom, ktorí v záujme ochrany svojho zdravia a zdravia svojich blízkych sa pravidelne zúčastňujú testovania a následne, po prípadnom pozitívnom výsledku, dôsledne dodržia pravidlá domácej karantény.

KÖSZÖNJÜK

Az idén január 18-tól működik a kultúrházban a COVID 19 járvánnyal kapcsolatos mintavételi pont, amely szinte nap, mint nap várja az érdeklődőket.

Ennek kapcsán szeretnénk köszönetet mondani mindenkinek, akik bármilyen formában bekapcsolódtak a járvány elleni harcba, főleg személyes részvételükkel a tesztelésnél, mint egészségügyi szakemberek, adminisztratív munkatársok, vagy önkéntesek. Köszönjük felelősségteljes polgárainknak is, akik saját és hozzátartozóik egészségének védelme érdekében rendszeresen vesznek részt a tesztelésen, és az esetleges pozitív eredmény után következetesen betartják a házi karantén szabályait.

FOTO: HANZEL LÁDÁS

Tichá spomienka

Na 173. výročie revolučných udalostí maďarského národa v rokoch 1848/1849 si zaspomínali členovia Základnej organizácie Csemadoku v našej obci dňa 15. marca na cintoríne pri hrobách dvoch priamych účastníkov revolúcie Károly Méhesa a Jánosa Takácsa. Pietny akt kladenia vencov sa uskutočnil pri dodržaní všetkých pandemických opatrení.

Csendes megemlékezés

Az 1848/49-es magyar szabadságharc és forradalom 173. évfordulójáról a Csemadok helyi szervezetének tagjai március 15-én szerény körülmények között emlékeztek meg a helyi temetőben, a szabadságharc két résztvevője, Méhes Károly és Takács János sírhalmánál. A koszorúzásra a szigorú járványügyi előírások betartásával került sor.

O čom rokovalo obecné zastupiteľstvo

Obecné zastupiteľstvo vo Veľkých Úľanoch na svojom 22. plánovanom zasadnutí dňa 9. decembra 2020 prerokovalo návrhy a podnety v zmysle programu rokovania a prijalo nasledovné uznesenia:

OZ schválilo:

- Rozpočet Obce Veľké Úľany na rok 2021
- Rozpočet príspevkových a rozpočtových organizácií obce na rok 2021
- Zmenu rozpočtu obce podľa skutočného plnenia k 31.12.2020
- Tvorbu opravných položiek k pohľadávkam za rok 2020
- Všeobecne záväzné nariadenie obce č. 5/2020 o miestnych daňoch
- Všeobecne záväzné nariadenie obce č. 6/2020 o miestnom poplatku za rozvoj
- Všeobecne záväzné nariadenie obce č. 7/2019 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na území obce
- Všeobecne záväzné nariadenie obce č. 8/2020 o nakladaní s odpadovými vodami na území obce
- Všeobecne záväzné nariadenie obce č. 9/2020 o poskytovaní sociálnych služieb, o spôsobe a výške úhrad za sociálne služby v Komunitnom centre a Stredisku osobnej hygieny
- Plán činnosti hlavnej kontrolórky na I. polrok 2021
- Zámer odkúpenia nehnuteľností bývalého areálu INCOMED od spoločnosti GENEVRA s.r.o.

OZ zobralo na vedomie:

- Návrh rozpočtu Obce Veľké Úľany na roky 2022-2023
- Výpoveď nájomnej zmluvy bytu na Sládkovičovej ul. s.č. 1550 od nájomcov Mateja Viteka a Slávy Vitekovej k 28.2.2021.

23. neplánované zasadnutie obecného zastupiteľstva sa uskutočnilo dňa 25. januára 2021, na ktorom poslanci sa zaoberali v prvom rade podmienkami odkúpenia nehnuteľností od GENEVRA s.r.o.

OZ schválilo:

- Prijatie úveru vo výške 350 000 eur od Slovenskej sporiteľne a.s. za účelom financovania kapitálových výdavkov obce
- Uzatvorenie kúpnej zmluvy so spoločnosťou GENEVRA s.r.o. na obstaranie nehnuteľností, ktoré sú vedené na LV č. 2952, k. ú. Veľké Úľany a to zastavené plochy nádvoria v celkovej výmere 8766 m² a budovy s. č. 1395 – sociálno-administratívna budova, dielňa a garáž, vodáreň, žumpa, vážnica, váha, sklad a oceľový prístrešok, za dohodnutú kúpnu cenu 300 000 eur. Kúpna cena bude splatná dňom právoplatnosti rozhodnutia OÚ Galanta, katastrálneho odboru o povolenie vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.
- Uzatvorenie kúpnej zmluvy so spoločnosťou GENEVRA s.r.o. na obstaranie nehnuteľností, ktoré sú vedené na LV č. 2952, k. ú. Veľké Úľany a to zastavené plochy nádvoria v celkovej výmere 1006 m² a budovy s.č. 1395 dielňa – garáž, za do-

hodnutú cenu 60 000 eur, ktorá bude predávajúcemu vyplatená k 31.12.2021.

- Uzatvorenie kúpnej zmluvy so spoločnosťou GENEVRA s.r.o. na obstaranie nehnuteľností, ktoré sú vedené na LV č. 2952, k. ú. Veľké Úľany a to zastavené plochy nádvoria v celkovej výmere 2312 m² a budovy s. č. 1395 halový sklad, poľný mat a hala s násypovým košom, za dohodnutú cenu 60 000 eur, ktorá bude predávajúcemu vyplatená k 31.12.2022.
- Uzatvorenie kúpnej zmluvy so spoločnosťou GENEVRA s.r.o. na obstaranie nehnuteľností, ktoré sú vedené na LV č. 2952, k. ú. Veľké Úľany a to zastavené plochy nádvoria v celkovej výmere 1249 m² a budovy s. č. 1395 sklad a 3 oceľové sklady, za dohodnutú cenu 60 000 eur, ktorá bude predávajúcemu vyplatená k 31.12.2023.
- Založenie sociálneho podniku obce pod názvom „Sociálny podnik Obce Veľké Úľany, s.r.o.“, ktorého jediným zriaďovateľom a 100 %-ným vlastníkom bude Obec Veľké Úľany.
- Podanie žiadosti o poskytnutie podpory formou dotácie na Environmentálny fond na projekt: „Zníženie energetickej náročnosti domu služieb v obci Veľké Úľany“ s celkovými oprávnenými nákladmi 130 037,51 eur, z toho dotácia 95 %, a spolufinancovanie obce 5 % vo výške 6 501,88 eur.
- Spolufinancovanie projektu cezhraničnej spolupráce s mestom Jánossomorja pod názvom „Hazajárs – kisebbségi kulturális örökség – Návraty – kultúrne dedičstvo minorít“. Celkové náklady projektu: 25 908,70 eur, z toho spolufinancovanie 15 %, t.j. 3 886,31 eur.

OZ poverilo:

- Starostu obce na prípravu kúpnych zmlúv s Advokátskou kanceláriou BÁNOS& KOŠŮTOVÁ, s.r.o.
- Starostu obce, aby zabezpečil založenie Sociálneho podniku po organizačnej, ekonomickej a právnej stránke.

Uznesenia a zápisnice zo zasadnutí obecného zastupiteľstva, ako aj úplné znenie VZN sú dostupné na internetovej stránke obce www.ulany.sk.

Plánované zasadnutia OZ sú verejné.

Alžbeta Szárazová

Práce pokračujú aj na výstavbe nájomných bytov na Sedine. A munkálatok tovább folynak is a szőgyéni bérlakások építésén is

Miről tárgyalt az önkormányzat

Nagyfödém Község Önkormányzata a 2020. december 9-én tartott 22. tervezett ülésén megtárgyalta a napirend által meghatározott programot és a polgárok beadványait.

A képviselőtestület jóváhagyta:

- A község 2021-es évre szóló költségvetését
- A község költségvetési és hozzájárulási intézményeinek 2021-es évre szóló költségvetését
- A község 2020-as évi költségvetésének módosítását
- A 2020-as évi követelésekre és adóbevételekre vonatkozó módosítást
- A helyi adókról szóló 5/2020-as számú önkormányzati rendeletet
- A helyi fejlesztési illetékről szóló 6/2020-as önkormányzati rendeletet
- A kommunális- és a kisméretű építési hulladék után fizetett illetékről szóló 7/2020-as számú önkormányzati rendeletet
- A község területén a szennyvízkezelésről szóló 8/2020-as számú önkormányzati rendeletet
- A Községi Központban és a Személyi Higiéniai Központban nyújtott szociális szolgáltatásokról és azok anyagi fedezetéről szóló 9/2020-as számú önkormányzati rendeletet
- A község főellenőrének 2021 I. félévére vonatkozó munkatervét
- A község ingatlanvásárlási szándékát, amely a volt INCOMED vállalat ingatlanjait foglalja magába a GENEVRA kft-től.

A képviselőtestület tudomásul vette:

- A község 2022 - 2023-as évekre szóló költségvetésének javaslatát
- Matej Vitek és Slávka Viteková felmondását a Diószegi utcai 1550/52-es bérházban található lakás bérleti szerződésének felbontására 2021. 02.28-as határidővel

A képviselő testület 23. nem tervezett ülésére 2021. január 25-én került sor, amelyen a képviselők elsősorban a GENEVRA kft-től való ingatlan vásárlás feltételeit tárgyalták meg.

A képviselőtestület jóváhagyta:

- 350 000 euro hitel felvételét a Szlovák Takarékpénztártól, tőkeberuházások - ingatlanvásárlás céljából
- Adásvételi szerződés megkötését a GENEVRA kft-vel, amely a 2952-es tulajdonlapon vezetett ingatlanokat, mégpedig összességében 8766 m² beépített területet és udvart, valamint az 1395-ös h. sz. alatt vezetett épületeket érinti: adminisztratív épület, műhely és garázs, vízművek, szennyvízgödör, mázsaház, mérleg, raktár és acélszerkezet. A megegyezett eladási ár 300 000 euró, mely a kataszteri hivatalban történő érvényes bejegyzés napján lesz esedékes.
- Adásvételi szerződés megkötését a GENEVRA kft-vel, amely a 2952-es tulajdonlapon vezetett ingatlanokat, mégpedig összességében 1006 m² beépített területet és udvart, valamint az 1395-ös h. sz. alatt vezetett további épületet - műhelyt és

garázst érinti. A megegyezett eladási ár 60 000 euró, mely 2021. 12. 31-én esedékes.

- Adásvételi szerződés megkötését a GENEVRA kft-vel, amely a 2952-es tulajdonlapon vezetett ingatlanokat érinti, mégpedig összességében 2312 m² beépített területet és udvart, valamint az 1395-ös h. sz. alatt vezetett további épületeket - csarnokraktárakat érinti. A megegyezett eladási ár 60 000 euró, mely 2022. 12. 31-én esedékes.
- Adásvételi szerződés megkötését a GENEVRA kft-vel, amely a 2952-es tulajdonlapon vezetett ingatlanokat, mégpedig összességében 1249 m² beépített területet és udvart, valamint az 1395-ös h. sz. alatt vezetett további épületet - raktárakat érinti. A megegyezett eladási ár 60 000 euró, mely 2023. 12. 31-én esedékes.
- Szociális vállalat létrehozását „Nagyfödém Község Szociális Vállalata kft.” néven, melynek egyetlen alapítója és 100 %-os tulajdonosa Nagyfödém Község lesz.
- Támogatási kérvény benyújtását a Környezetvédelmi alaphoz a „Energiaintenzitás csökkentése a nagyfödém szociális szolgáltatások házában” című pályázatra. A beruházás összértéke 130 037,51 euró, melyből az önrész 5 %, azaz 6 501,88 euró.
- Jánossomorja várossal közös határon átnyúló „Hazajárás - ki-sebbségi kulturális örökség” című pályázat társfinanszírozását. A pályázat teljes értéke 25 908,70 euró, ebből az önrész 15 %, azaz 3 886,31 euró.

A képviselőtestület megbízta:

- A község polgármesterét, hogy a BÁNOS & KOSÚTOVÁ kft ügyvédi irodával készítsék elő az adásvételi szerződéseket
- A község polgármesterét a szociális vállalat szervezeti, gazdasági és jogi szempontból való előkészítésével.

A képviselőtestület üléseinek jegyzőkönyvei, az elfogadott határozatok és a jóváhagyott községi rendeletek megtalálhatók a község honlapján: www.ulany.sk a „Dokumentumok” menüpont alatt.

A képviselőtestület tervezett ülései nyilvánosak.

Száraz Erzsébet

**Začali sme výstavbu nových
nájomných bytov na Školskej ulici
Az Iskola utcában elkezdődött
az új bérlakások építése**

Predplatili ste si verejné osvetlenie?

DÔVODY, PREČO JE DÔLEŽITÉ PRIHLÁSIŤ SA V NAŠEJ OBCI NA TRVALÝ POBYT

Možno ste, najmä v poslednej dobe viac počuli alebo ste boli vyzvaní na prihlásenie sa k trvalému pobytu v našej obci. Pre niekoho je to samozrejmý a logický krok. Vyhliadnete si svoje nové bydlisko, lokalita sa Vám páči, pritiahnu Vás možnosti zamestnania, rodinné zázemie alebo prst na mape jednoducho ukázal na Veľké Úľany. Po zabývaní sa vo svojom novom domove si to namierite na Obecný úrad a ako sa patrí, adresu svojho nového domova si dáte zapísať na obecnom úrade a následne do preukazu totožnosti. Stanete sa plnohodnotnými občanmi našej obce.

Nie každý to však pokladá za dôležité a nie každému sú zrejmé dôsledky toho, že si ponecháva trvalé bydlisko tam, kde reálne netrávi väčšinu svojho času. Z tohto dôvodu mi dovoľte vysvetliť, prečo je dôležité bývať v našej obci nielen „fyzicky“, ale aj „na papieri“.

Z ČOHO ŽIJE NAŠA OBEČ?

Obce na Slovensku majú finančný rozpočet, ktorého najväčšiu časť tvorí príjem z prerozdelených financií zo štátneho rozpočtu

podľa určitého vzorca. Tento vzorec má viacero vstupných premenných a jednou z najdôležitejších je práve počet obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt k 1. januáru predošlého roka. Tento príspevok obci zo štátneho rozpočtu sa volá podielová daň. Z týchto tzv. podielových daní naša obec hospodári, tvoria jej najdôležitejší príjem. Z týchto daní sa v našej obci Veľké Úľany financujú okrem iného, aj napríklad:

1) Materské školy v plnej výške

Momentálna kapacita našich dvoch škôlok je približne 140 detí. Každoročne musíme odmietnuť desiatky detí, ktoré nevieme prijať pre nedostatočnú fyzickú kapacitu týchto zariadení. Práve preto v nich v súčasnosti prednostne umiestňujeme deti obyvateľov obce s trvalým pobytom.

2) Základné školy – družiny, jedáleň, bezplatná autobusová preprava detí z osád

Aj keď je situácia v základných školách kapacitne dostačujúca, ďalšie rozširovanie obce a pribúdanie neprihlásených obyvateľov môže spôsobiť podobný stav ako máme v predškolských zariadeniach. Môže dôjsť k situácii, kedy bude musieť škola pristúpiť k výberu detí podľa adresy trvalého bydliska.

3) Infraštruktúra

Všetky chodníky, cesty v majetku obce, verejné osvetlenie, bezpečnosť ulíc, údržba a energie bytových a nebytových priestorov v majetku obce, detské ihriská, parky – aj toto všetko sa financuje z podielových daní. Aj osvetlenie ciest v tme, zaplatili tí občania, ktorí majú u nás trvalý pobyt.

4) Verejnoprospešné služby

Z podielových daní sa platia verejnosti prospešné práce, ako napríklad kosenie zelene, zimná údržba, zametanie, údržba cyklotrasy, údržba cintorínov, ale aj pohrebné služby pre nemajetných.

5) Miestne kultúrne stredisko

Miesto pre rôzne kultúrne aktivity, tanečné, výtvarné krúžky, koncerty amatérskych či profesionálnych umelcov, a v súčasnosti aj centrum testovania. Vo svojej činnosti zahŕňa aj miestnu knižnicu a dom ľudového bývania.

6) Verejné podujatia

Všetci máme radi spoločné stretnutia na 1. mája, na Dostihoch, deti sa nevedia dočkať Mikuláša s darčekom, nálada je lepšia, keď sa stretne na Obecných dňoch alebo keď darcovia krvi majú možnosť darovať.

FOTO: LUDOVIT HANZEL

vať krv priamo v obci. Aj tieto podujatia financujeme z daní občanov s trvalým pobytom v obci.

7) Dávky v hmotnej núdzi

Hmotná núdza je stav, keď príjem členov domácnosti nedosahuje sumu životného minima a členovia domácnosti si nevedia alebo nemôžu zabezpečiť či zvýšiť príjem. Jednorazové dávky v hmotnej núdzi poskytované obecnými či mestskými úradmi sa financujú tiež z rozpočtu miest a obcí.

8) Komunitné centrum

Priestor pre mamičky s malými deťmi, ale aj pre našich najstarších spoluobčanov. Po rekonštrukcii bude slúžiť aj deťom zo znevýhodnených rodín

9) Finančná podpora záujmových združení

Klub dôchodcov Zlatý dážď, MO Matice slovenskej, ZO Csemadoku, MS Slovenského červeného kríža, ZO Zväzu telesne postihnutých, OZ

Fudemus – našim občianskym združeniam prispieva obec na kultúrno-spoločenskú činnosť. Obec podporuje aj činnosť Klubu stolného tenisu a Futbalového oddielu Športového klubu Veľké Úľany. Na tieto aktivity tiež prispievame z daní prihlásených obyvateľov.

10) Dobrovoľný hasičský zbor

Naši dobrovoľní hasiči nám nespočetne veľakrát pomohli pri požiaroch, pri organizovaní sanácií, ale aj ako zodpovední spoluorganizátori kultúrnych a spoločenských podujatí.

11) Činnosť obecného úradu

Stavebné povolenia, matrika, evidencia občanov, dane a poplatky, sekcia životného prostredia, sobášna sieň, atď.

Ako vidíte, podielová daň je najdôležitejším príjmom našej obce, je to naša „výplata“ od štátu, z ktorej obec žije, stavia a udržiava svoj majetok.

Kristián Lipták
poslanec OZ

ČO JE POTREBNÉ SPRAVIŤ?

Výzva starostu obce

Podľa odhadu v našej obci žije približne 500 ľudí bez prihláseného trvalého pobytu, čiže nie sú prihlásení v mieste svojho reálneho bydliska. Priemerná hodnota príjmu z podielových daní je pre našu obec 300 € ročne na každého prihláseného obyvateľa. Túto sumu však dostáva iná obec, tá, v ktorej je človek prihlásený k trvalému pobytu, čiže obec alebo mesto kde daný občan reálne nebyva trvalo! Naša obec tak ročne prichádza odhadom o 150 000 €, z ktorých by sme vedeli rozširovať a stavať novú ob-

čiansku vybavenosť, udržiavať mnohé naše cesty, chodníky.

Môžete namietat, že platíte daň z nehnuteľnosti a za odpadové hospodárstvo. Dane z nehnuteľností tvoria oproti podielovej dani menšiu časť príjmu obce. Daň za odpadové hospodárstvo je účelovo viazaná na pokrytie nákladov s odvozom smetí a k nim prislúchajúcich výdavkov. Všetky ostatné vyššie vymenované výdavky ostávajú v najväčšej miere na pleciach obce a jej obyvateľov. Chceme Vás touto cestou poprosiť o prihláse-

nie sa na trvalý pobyt v našej obci. Pre Vás je to maličkosť, pre komunitu však veľmi dôležitá vec. Stačí prísť na Obecný úrad a nechať si poradiť ako na to.

Niektorí obyvatelia z rôznych dôvodov nemajú možnosť prihlásiť sa na trvalý pobyt, no radi by prispeli finančnou čiastkou na rozvoj obce. Na základe návrhu takýchto obyvateľov obec zriadila bankový účet **SK53 0200 0000 0039 5561 8253**, kde je možné refundovať výpadok na podielových daniach. Prijaté platby na tomto účte budú použité výhradne na opravu chodníkov a miestnych komunikácií v našej obci. **Staňte sa plnohodnotnými VEĽKOÚĽAN-CAMI!**

Ďakujem.

Ing. František Gögh, DBA

Ön előfizetője a közvilágításnak?

OKOK, AMIÉRT FONTOS, HOGY BEJELENTKEZZÜNK ÁLLANDÓ LAKHELYRE A KÖZSÉGBEN

Talán a közelmúltban önök is többször hallottak róla, vagy egyenesen felhívták a figyelmüket arra, hogy jelentkezzenek be községünkbe állandó lakhelyre. Sokaknak ez egy természetes, logikus lépés. Az egyén kinéz magának egy új lakhelyet, a környezet elnyeri a tetszését, a munkalehetőség és a családi háttér is adott a környéken, vagy csak egyszerűen az újjával rábökve a térképre, Nagyfödémest találja meg. Elfoglalva az új lakhelyét, útja a községi hivatalba vezet, hogy lakhelye új címét bejegyeztesse a lakossági nyilvántartásba, majd a személyazonossági igazolványába is. Így válhat Nagyfödémest teljes értékű polgárává!

Ezt azonban nem mindenki tartja fontosnak, nem mindenki van tudatában azon a tétlenség következményeivel, hogy állandó lakhelyét ott tünteti fel, ahol reáliasán csak kevés időt tölt. Ennek kapcsán engedjék meg, hogy elmagyarázzam, miért fontos, hogy ne csak „fizikailag”, hanem „papíron” is a községünkben lakjunk.

VAJON MIBŐL ÉL KÖZSÉGÜNK?

Szlovákia településeinek évi költségvetése van, amelynek legnagyobb részét az állami költségvetésből egy bizonyos képlet alapján leosztott pénzcsomag képezi. A képletnek több összetevője van, melyből az egyik legfontosabb a községben az előző év január 1-éhez számított állandó lakosok száma. Ennek az állami hozzájárulásnak a neve az ún. átengedett központi adó (leosztott adó). Ez a leosztott adó képezi a községek bevételeinek legnagyobb részét, tehát elsősorban ebből gazdálkodik a mi községünk is. Ebből a bevételből többek között a következő tételeket is finanszírozzuk:

1) Az óvodákat teljes mértékben

Jelenleg a két óvodánkban megközelítőleg 140 gyermeket tudunk elhelyezni. A fizikai kapacitás hiánya miatt évente több tíz gyermek felvételét kell elutasítanunk. Ezekbe az intézményekbe már most is elsősorban az állandó lakhellyel rendelkező gyermekek nyernek felvételt.

2) Az alapiskolák – napközi otthonok, iskolai étkezdé, a gyermekek ingyenes iskolába szállítása

Igaz, hogy az iskolák kapacitása jelenleg megfelelő, de a község további fejlesztésével, a nem bejelentkezett lakosok számának növekedésével, az óvodákhoz hasonló kapacitáshiány itt is bekövetkezhet. Előfordulhat, hogy az iskola is kénytelen lesz az állandó lakhely szerint megválogatni a tanulókat.

3) Infrastruktúra

A község tulajdonában levő járdák és utak, közvilágítás az utcák biztonsága, a községi bérházak és a nem lakáscélú épületek karbantartása és energiaellátása, játszóterek, parkok – ezeket is a fent említett adókból finanszírozzuk. A sötét utcák megvilágítását is az állandó lakhellyel rendelkező lakosok fizették meg.

4) Közzolgáltatások

A leosztott adókból fizetjük a közzolgáltatásokat is, mint a zöld területek kaszálása, az utak, járdák téli karbantartása, söprése, a kerékpárutak és a temetők karbantartása, de például a rászorultak temetkezési költségeit is.

5) Helyi Kulturális Központ

Ebben a központban kapnak helyet a különböző kulturális aktivitások – tánc-, zene- és képzőművészeti körök, az amatőr és hivatásos művészek koncertjei, és jelenleg a testelés központja is. Tevékenységébe tartozik még a helyi könyvtár és a tájház fenntartása és tevékenysége.

6) Társadalmi rendezvények

Mindannyian kedveljük a különböző községi rendezvényeket, mint a majálst, a lóversenyt, a gyermekek évről évre türelmetlenül várják a Mikulást. Örömmel tölt el bennünket, ha a falunapok kapcsán találkozhatunk egymással, vagy a véradók itt helyben adhatnak vért. Az ezekkel kapcsolatos kiadásokat is az állandó lakhellyel rendelkező lakosok adójából fedezzük.

7) Anyagi szükséghelyzetben nyújtott támogatások

Az anyagi szükséghelyzet egy olyan állapot, amikor a család bevétele nem éri el a létminimum összegét, és a családtagok nem tudják

**Už prebieha výstavba III. etapy cyklotrasy
Már folyik a kerékpárút III. szakaszának építése**

FOTO: LUDOVIT HANZEL

ezt a bevételt semmilyen módon emelni. Ilyen esetben a községek és városok saját költségvetésükből egyszeri támogatást nyújthatnak.

8) Községi központ

A kisgyermekes szülők, valamint az idősebb lakosaink találkozóhelye. A felújítás után a hátrányos helyzetű családok gyermekeinek is biztosítja majd szolgáltatásait.

9) A polgári társulások támogatása

Az Aranyeső Nyugdíjas Klub, a Matica slovenská, a Csemadok, a Vöröskereszt és a Fogytékkal Élők helyi szervezete, a Fudemus polgári társulás kulturális és társadalmi tevékenységét is a község támogatja. Természetesen az önkormányzat nem feledkezik meg a asztali tenisz klub és a Nagyföldemesi Sportklub labdarúgó szakosztályának támogatásáról sem. Ezekhez a kiadásokhoz is a bejelentett állandó lakosok adójából járulunk hozzá.

10) Önkéntes tűzoltó testület

Önkéntes tűzoltóink már számos esetben nyújtottak segítséget lakosainknak a tűz megfékezésénél, a kármentesítés megszervezésénél, de mint a kulturális és társadalmi rendezvények társszervezői is.

11) A községi hivatal tevékenysége

Magába foglalja az építkezési engedélyek kiadását, az anyakönyvi hivatal tevékenységét, a lakosság nyilvántartását, az adók és illetékek kiszabását, a környezetvédelmet és a házasságkötő terem fenntartását is, stb.

A fentiekből is kitűnik, hogy a leosztott adó a község bevételének fő forrása. Ez a mi „fizetésünk” az államtól, amelyből a község él, építi és fenntartja a vagyonát.

Kristián Lipták

képviselő, (ford. -szme-)

MI A TEENDŐ?

A polgármester felhívása

A becslések alapján községünkben mintegy 500 olyan lakos él, akinek nem itt van a bejelentett állandó lakhelye. A leosztott adókból községünk átlagosan minden állandó lakosra 300 € támogatást kap. Ismétlem, ezt az összeget csak a reálisan bejelentett állandó lakhellyel rendelkező lakosok után kapja a község! Községünk így a becslés alapján évente mintegy 150 000 eurótól esik el, amelyből bizony tovább fejleszthetnénk a községet, karbantarthatnánk az utakat, járdákat stb.

Felmerülhet a kérdés: de hiszen fizetjük az ingatlanadót és a hulladékgazdálkodási adót. Igaz, de az ingatlanadó a leosztott adókhöz képest sokkal kevesebb. A hulladékgazdálkodási adó pedig célirányosan kötött, csak a hulladék elszállítására és a vele kapcsolatos kiadásokra használható fel. Az összes fennem említett kiadás a község, és annak állandó lakosai vállalt terhelik.

Ezúton szeretnék mindenkit megkérni, aki ezt még nem tette meg, hogy jelentkezzenek be állandó lakhelyre községünkben. Önöknek

ez talán kicsiségnek tűnik, de községünk számára fontos dolog. Elég ellátogatni a községi hivatalba, ahol szakszerű útbaigazítást kapnak.

Vannak olyan lakosaink, akik bizonyos okok miatt nem tudnak az állandó lakhelyre bejelentkezni, de anyagilag szívesen hozzájárulnának a község fejlesztéséhez. Ezen lakosok javaslata alapján a község egy új bankszámlát nyitott, amelyre ők a kiesett leosztott adó összegét átutalhatják. A számlaszám: **SK53 0200 0000 0039 5561 8253**. A számlára beérkezett pénzt kizárólag a helyi járdák és utak javítására fogjuk felhasználni.

Kérem, legyenek önök is teljes értékű NAGYFÖDÉMESIEK!

Köszönöm.

Ing. Gögh Ferenc, DBA

(ford. -szme-)

Predstavujeme Vám

Mgr. Art. Katarína Moláková, ArD.

scenáristka a dramaturgička

V tejto našej rubrike predstavujeme zaujímavých ľudí, rodákov a občanov našej obce, ktorí sa s niečím výnimočným vynikajú z radu „jednoduchých občanov“, a svojou činnosťou rozširujú dobré meno našej obce.

Je nám ctou, že tentokrát môžeme našim čitateľom predstaviť Katarínu Molákovú, scenáristku, dramaturgičku, spisovateľku a prodekanu Filmovej a televíznej fakulty Vysoké školy múzických umení v Bratislave, ktorá pochádza z našej obce.

Vzhľadom na terajšiu vážnu pandemickú situáciu na rozhovor sme využili najnovšie technické vymoženosti a uskutočnili sme ho on-line. Nakoľko Katku poznám od detstva dohodli sme sa, že v našom rozhovore zostaneme pri tykaní.

Ako prvé by som sa chcela opýtať, že aké dieťa bola Katka Moláková. Čím si chcela byť, čo si rada robievala?

Bola som dosť utiahnutá. Asi preto som celé detstvo „presedela“ pri knižkách. Bolo v nich veľa fantázie, humoru. Vžívala som sa do Persea z gréckych báji, do Pipi dlhej Pančuchy, Anny zo zeleného domu. Predstavovala som si, že žijem v ich svete a zažívam s nimi plno dobrodružstiev. Začala som si to zapisovať do krátkych poviedok, rozprávok, básniček. Vďaka tomu som našla svoju najväčšiu záľubu – rozprávanie príbehov, čo sa napokon stalo aj mojim povoláním.

Ako si sa dostala k profesii dramaturgičky, scenáristky?

Môžu za to moji učitelia slovenčiny, ktorí ma nesmierne podporovali v písaní. Na základnej škole to bola kolegyňa mojej mamy a rodinná priateľka, pani učiteľka Jarka Poláková. Venovala sa mi, hľadali sme spolu správne vety, rýmy do básniček, učila ma, ako tvoriť verše. Aj dnes, keď píšem detské básničky do našich animovaných seriálov a kníh, myslím na tetu Jarku. Na gymnáziu v Galante ma veľmi podporil môj vtedajší triedny profesor a súčasný riaditeľ, Peter Černý. Je úžasné, keď dieťa stretne dospelých, ktorí v ňom nájdú kúsok talentu a podporia ho, či už je to písanie, tanec, spev, alebo čokoľvek iné, hoci záhradkárčenie, šitie, varenie. Každému dieťaťu prajem takéto stretnutie.

Môžeš nám prezradiť niečo aj o Tvojom profesionálnom živote. Kde všade pracuješ, čo robíš?

Robím viacero vecí naraz. Ako scenáristka sa orientujem najmä na animovanú tvorbu. Momentálne pracujeme na pokračovaní animovaných príbehov pre deti o kamarátkach

Mimi a Líze. Vznikne z toho film s environmentálnym posolstvom. Mám rozpísaný aj bábkový film a s kolegyňou Katkou Kerekesovou začíname veľký edukačný projekt pre deti. Okrem toho učím na Filmovej a televíznej fakulte VŠMU.

Téma tohto rozhovoru ma napadla vtedy, keď som na Štedrý večer pozerala rozprávku „O liečivej vode“ na STV 1. Na konci rozprávky bolo uvedené Tvoje meno: „Námet – Katarína Moláková“. Môžeš priblížiť čitateľom našich novín, čo vlastne skrýva pojem „námet“?

Je to v podstate základný kameň filmu. Keď scenárista píše námet, už väčšinou vie, v akom žánri sa príbeh odohráva, teda či to bude rozprávka, horor, thriller, alebo dajme tomu romantická komédia. Má už vymyslené hlavné aj vedľajšie postavy, vie, aké majú povahy, po čom túžia, s čím bojujú, aké majú slabé a silné stránky. Dokáže už pomenovať tému, teda či to bude film napríklad o láske, o slobode, o priateľstve, o obete. No a napokon už vie veľmi stručne porozprávať aj samotný príbeh. Po fáze námetu sa mnohé v príbehu vyvíja a mení, ale námet je úplný základ.

Bola, respektíve si scenáristkou viacerých úspešných projektov – filmov, rozprávok, seriálov. Mohla by si pár spomenúť, na ktorých si spolupracovala, ktoré

mohli vidieť na televíznych obrazovkách aj naši čitatelia?

Za tie roky som pracovala na rozličných veciach. Čitatelia si možno spomínajú na seriál „Búrlivé víno“ pre komerčnú televíziu, kde som robila hlavnú scenáristku na prvých štyroch seriách. Spolupracovala som aj na námete denného seriálu „Chlapi neplačú“, či „Kukučka“. Robila som na dokumentárnych cykloch „Radosť zo života“, alebo „Gen.sk“. Deti možno poznajú animovaný seriál „Mimi a Líza“. No a naposledy to bola rozprávka „O liečivej vode“.

Ktorý projekt bol Tvojmu srdcu najbližší?

Boli to hlavne projekty, na ktorých som robila so svojimi priateľmi. Často ide o nekomerčné animované filmy, ktoré sa premietajú najmä na festivaloch. Môjmu srdcu najdrahší je animovaný seriál a knižky Mimi a Líza. Sú to fantazijné príbehy dvoch kamošiek, z ktorých jedna je nevidiaca. S režisérkou Katkou Kerekesovou sme sa rozhodli, že tému slepoty nebudeme vykresľovať s lútosťou. Chceli sme naopak povedať, že aj dieťa s takýmto postihnutím môže byť silné, vitálne, plné nápadov a že dokáže aj veci, ktoré my, bežní ľudia, nemusíme zvládať. Najväčšou odmenou je, keď si deti v škôlke po prečítaní Mimi a Lízy zaviažu oči šatkou a snažia sa vidieť svet očami nevidiaceho dievčatka. Je to okamih, keď v sebe objaví kus tolerancie, láskavosti a empatie. V dnešnej dobe sociálnych sietí, kultu dokonalosti a kyber šikany je veľmi dôležité rozprávať príbehy, ktoré preniknú do srdca detí.

Seriály boli deň čo deň na obrazovke, preto aj scenárista sa musí s témou, postavami zaoberať deň čo deň. Stále vytvárať nové konflikty, osudy postáv, aby

Podujatie v knižniciach s Mimi a Lizou
Könyvtári találkozó Mimivel és Lizával

Oblúbené postavy animovanej rozprávky
A rajzfilm kedvenc szereplői

**Úspešná scenáristka
A sikeres forgatókönyvíró**

seriál bol pre divákov pútavý, aby ho deň čo deň netrpezlivo očakávali. Čo Ti dala práca na denných seriáloch, respektíve čo Ti vzala?

Denný seriál je práca na plný úväzok. Postavy sú s vami vlastne neustále, premýšľate nad nimi, keď varíte, upratujete, máte ich v hlave aj na dovolenke pri mori. Mne sa s nimi dokonca aj snívalo!

Najlepšie na seriálovej práci bolo, že to nebola nuda, bolo to akčné vymýšľanie v tíme kolegov. Naučilo nás to disciplíne a zistili sme, že najdramatickejšie veci sa často vymyslia v najväčšom časovom strese. Na druhej strane som počas tých intenzívnych rokov prišla o mnoho vzťahov, lebo som nemala čas vybehnúť ani na kávu, do kina, na turistiku. Aj Úľany som navštevovala iba sporadicky.

Mala si svoju obľúbenú postavu v niektorom filme, v seriáli?

V Búrlivom víne to boli Erik a Rita. Neboli to čiernobiele postavy, vyvíjali sa. Mám veľmi rada obe hrdinky Mimi a Lízu, špeciálne bláznivú pomotanú Lízu. Vo všeobecnosti sa scenáristovi lepšie píšú hrdinovia, ktorí niečo chcú, za niečo bojujú.

Si prodekanka na Filmovej a televíznej fakulte VŠMU. Čo tam vyučujete? Aká je práca so študentmi?

Celé detstvo som zblízka sledovala prácu skvelých učiteľov, ktorých som si veľmi vážila. Patrili k nim už spomínaná Jarka Poláková, Vlasta a Laco Kásovci, Julka Zlejšia, Edo Horváth, Jožko Pikáli, Zuzka Garajová, samozrejme moja mama a mnohí iní. Videla som, aké náročné je každý deň sa postaviť za katedru a dávať zo seba to najlepšie. Asi preto som mala pred učením veľký rešpekt. Filmová a televízna fakulta je ale špecifická tým, že v krúžkoch je veľmi málo študentov. Vďaka tomu sme k nim bližšie. Totiž, keď ich učíme, ako písať alebo nakrúcať príbehy, je dôležité poznať ich vlastný životný príbeh – odkiaľ sú, aké majú zázemie, čo ich teší, čo bolí. Potom sa do nich dokážeme lepšie vcítiť a aj im lep-

šie pri filmovej tvorbe poradiť. Najdôležitejšie je vždy nájsť v každom študentovi talent, potenciál a ten podporovať. Ako prodekanka zas na škole pomáham s akreditáciami, s organizáciou skúšok, štátnic, či workshopov. Skôr ide o organizačné veci.

Na čom v súčasnosti pracuješ?

Momentálne máme na škole dosť zložitú obdobie kvôli pandémie. Pracujem a učím najmä online. Okrem toho s kamarátmi vyvíjame vzdelávací animovaný projekt pre deti.

Čo pre Teba znamenajú Veľké Úľany? Sleduješ aj na diaľku dianie v obci?

Hoci bývam v Bratislave, do Veľkých Úľan som sa na dlhšie vrátila počas pandémie. Uvedomila som si, aká je to krásna obec a ako sa za tie roky zmenila, rozrástla. Vidno, že komunita občanov má rada svoju obec a aj sa podieľa na jej zvelaďovaní. Je tu vlastne všetko, čo človek potrebuje k životu, služby, zdravotná starostlivosť, obchody. Prostredie je krásne, udržiavané. Od jari do jesene stačí vyskočiť na bicykel, odviezť sa za dedinu, na jazeru a netreba ani dovolenkovať pri mori. Skvelé je znova stretnúť priateľov z detstva, starých známych. No a samozrejme pobud-

núť viac času s mamou. Je to veľký paradox, ale tá pandémia nás opäťovne zblížila. Je fajn byť znova doma.

Katka je aj v súčasnosti taká skromná žena, akú som ju poznala aj ako malú žiačku. Veľmi skromne nespomenula ocenenia, ktoré získali filmy, na ktorých spolupracovala ako scenáristka, alebo dramaturgička.

Tieto diela získali celkom 29 národných a medzinárodných ocenení. Medzi najvýznamnejšie patria Strieborné ocenenie z festivalu v Damašku, Cena za najlepší film od študentskej poroty na festivale Tallin Black Nights v Estónsku, či Víťazstvo na medzinárodnom filmovom festivale Fano v Taliansku za animovaný film „Kamene“ v réžii Kataríny Kerekesovej. Animovaný film „Sneh“ režisérky Ivany Šebestovej získal hlavnú cenu z festivalu Corto di Donne v Taliansku, film „Žltá“ si odniesol Grand Prix z talianskeho Piccolo Festival Animazione. Seriál „Mimi a Líza“ získal dve ocenenia z festivalov v Číne a medzinárodnú cenu z festivalu Tofuzi v Gruzínsku. Vianočný televízny špeciál „Záhada vianočného svetla“ si priniesol ocenenie z Medzinárodného festivalu animovaného filmu v maďarskom meste Kecskemét.

Filmy „Kamene“, „Sneh“ a „Mimi a Líza – Záhada vianočného svetla“ zároveň získali Národnú filmovú cenu Slnko v sieti a stali sa najlepšími animovanými filmami roka.

A treba spomenúť aj seriál „Búrlivé víno“, ktorý v rámci prestížneho ocenenia televíznej tvorby OTO sa stal v rokoch 2014 a 2015 seriálom roka. Tento seriál vysielala nedávno aj maďarská komerčná televízia pod názvom „Bor, mámor, szerelem“ (Vino, opojenie, láska)

Čo môžeme ešte k tomu dodať. Snáď len toľko, že aj my sme hrdí na Tvoje úspechy, teší nás, že aj touto formou rozširuješ dobré meno našej obce. Ďakujeme pekne za rozhovor. Do ďalšej práce Ti prajeme veľa dobrých nápadov a úspechov!

Katka na záver ešte dodala: Tešilo ma, že som mohla robiť tento rozhovor, ďakujem a budem šíriť dobré meno Úľan aj ďalej.

Alžbeta Szárazová

**Postavy zo seriálu Búrlivé víno
A Forr a bor sorozat szereplői**

Bemutatjuk

Mgr. Art. Katarína Moláková, ArD.

forgatókönyvíró és dramaturg

Rovatunkban folytatjuk az olyan érdekes emberek bemutatását, akik községünk szülöttei, vagy lakosai, akik valamilyen módon kitűnnek az „egyszerű emberek” sorából, és tevékenységükkel öregbítik községünk hírnevét.

Nagy megtisztelés számunkra, hogy most a községünkben származó Katarína Moláková, forgatókönyvíró, dramaturg, író és egyben a Színművészeti Főiskola, Film és Televíziós Fakultásának dékán helyettesét mutathatjuk be.

Tekintettel a jelenlegi komoly járványhelyzetre beszélgetésünkre a legújabb technikákat kihasználva, on-line formában került sor. Mivel Katkát már gyermekkorától ismerem, megegyeztünk, hogy maradunk a tegező formánál.

Elsőként azt szeretném megkérdezni, hogy milyen gyermek volt Katka Moláková? Mi szerettél volna lenni, mit szerettél csinálni gyermekként?

Nagyon visszahúzó gyerek voltam. Talán ezért töltöttem szinte egész gyermekkoromat a könyvek mellett. Nagyon sok fantázia és humor volt bennem. Beleéltem magam a görög Perseus, Pipi, a hosszú harisnya, vagy a zöld házbeli Anna szerepébe. Elképzeltem, hogy az ő világukban élek, és rengeteg kalandot élek át velük. Érzéseimet rövid kis elbeszélések, mesék és versek formájában vettem papírra. Ennek köszönhetően találtam rá a legnagyobb kedvtelésre – történetek mesélésére, ami végül is a szakmám lett.

Hogyan jutottál el a forgatókönyvíró és a dramaturg szakmához?

Elsősorban a szlovák szakos tanítóimnak köszönhetem, akik nagyon támogattak az írásban. Az alapiskolában édesanyám kolléganője és családi barátunk, Jarka Poláková tanító néni volt az, aki sokat foglalkozott velem, közösen kerestük a megfelelő mondatokat, a versek rímeit. Megtanította, hogyan kell verset írni. Még ma is, amikor az animációs sorozatunkhoz, vagy a könyvekhez írom a verseket, sokszor gondolok Jarka néniére. A galántai gimnáziumban az akkori osztályfőnököm, a gimnázium jelenlegi igazgatója Peter Černý támogatott. Elképesztően jó dolog, ha a gyermek olyan felnőttekre talál, akik meglátják benne a tehetséget és támogatják őt. Legyen az írás, zene, tánc, ének, vagy bármi más, akár kertészkedés, varrás, főzés. Kívánom, hogy minden gyermeknek legyen része ilyen találkozásban.

Elárulnál valamit a professzionális életről. Hol mindenütt dolgozol, mivel foglalkozol?

Több dolgot is csinálok egyszerre. Mint forgatókönyvíró főleg az animációs alkotással foglalkozom. Jelenleg a két barátnőről, Mimiről és Lizáról szóló animációs gyermek-sorozat folytatásán dolgozunk. Az elkészült filmnek környezetvédő üzenete lesz. Jelenleg egy bábfilm forgatókönyvét is dolgozom és Katka Kerekesová kolléganőmmel egy gyermekeknek szóló oktatási projektet kezdünk. Ezen kívül tanítok a Színművészeti Főiskola, Film és Televíziós Fakultásán.

Beszélgetésünkhöz a Szlovák Televízió 1-es csatornáján karácsony este sugárzott „A gyógyító vízről” szóló mese adta az ötletet. A mese végén láttam meg a nevedet: „Ötlet – Katarína Moláková”. Kifejténéd közelebből is olvasóinknak, hogy mit is jelent ebben az esetben az „ötlet”?

Ez tulajdonképpen az egész film alapköve. Amikor a forgatókönyvíró leírja az ötletet, legtöbbször már tudja, hogy milyen lesz a történet műfaja, tehát hogy mese, horror, thriller, vagy tegyük fel romantikus vígjáték lesz-e. Addigra már kitalálja a fő és mellékszereplőket, tudja, hogy milyen tulajdonságaik vannak, mire vágyanak, mivel küszködnek, miben gyengék, vagy erősek. Már ismeri az alkotás témáját, például, hogy a szerelemről, szabadságról, barátságról, vagy az önfeláldozásról szól majd. És végül röviden már az egész történetet is el tudja mondani. Ezután természetesen a történetben még sok minden alakul és változik, de az ötlet az igazi alap.

Több sikeres film, mese és sorozat forgatókönyvírója voltál, illetve vagy. Megemlítenél néhányat azok közül, amelyeken dolgoztál, és amelyeket olvasóink is láthattak televízió képernyőjén?

Az elmúlt évek alatt különböző alkotás-

kon dolgoztam. Az olvasók biztosan emlékeznek a kereskedelmi csatornán sugárzott „Forr a bor” című sorozatra, amelynek első négy évadjának én voltam a fő forgatókönyvírója. Együttműködtem a „Fiúk nem sírnak” és a „Kakukk” című napi sorozatok ötletén. Dolgoztam a „Élet öröme” és a „Gen.sk” dokumentumfilmekben is. A gyermekek talán ismerik a „Mimi és Liza” animációs sorozatot. És legutóbb a már említett „A gyógyító vízről” szóló mese volt.

Melyik projekt áll a szívedhez legközelebb?

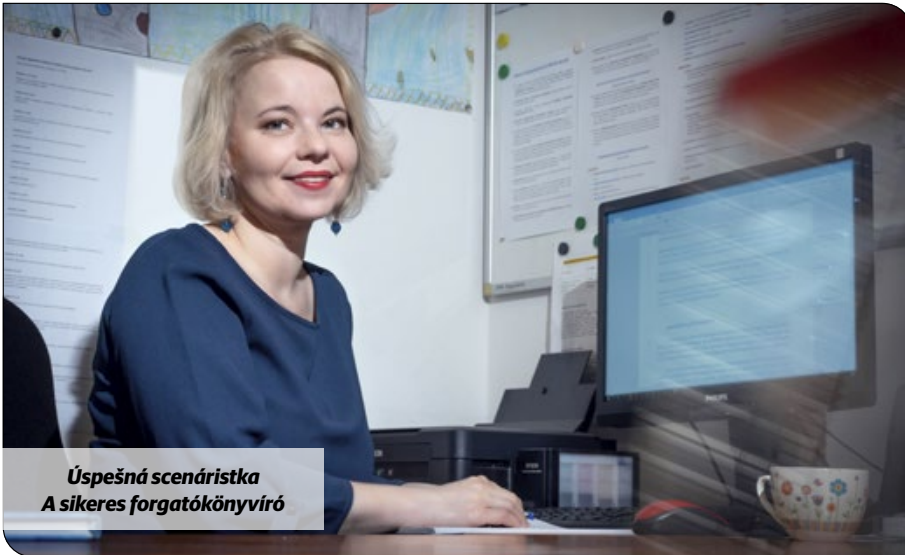
Elsősorban azok a dolgok, amelyekben barátaimmal közösen dolgoztam. Sokszor nem kereskedelmi céllal készült animációs filmekről van szó, amelyeket főleg fesztiválokon vetítenek. A szívemhez legközelebb a Mimiről és Lizáról szóló animációs sorozat és könyvek állnak. Ezek két barátnőről – akik közül az egyik vak – szóló fantáziatörténet. A sorozat rendezőjével, Katka Kerekesovával úgy határoztunk, hogy a vakságot nem szánnalommal fogjuk ábrázolni. Ellenkezőleg, azt szerettük volna megmutatni, hogy egy ilyen fogyatékkal élő gyermek is lehet erős, életvidám, ötletgazdag, aki olyan dolgokra is képes, amelyeket mi, hétköznapi emberek talán nem is tudnánk megtenni. A legnagyobb jutalom, amikor az óvodás gyermekek Mimi és Liza történetének elolvasása után bekötik a szemüket és a vak kislány szemével próbálják „látni” a világot. Ez az a pillanat, amikor felfedezik magukban a toleranciát, szeretetet és az empátiát. Napjainkban, a szociális háló, a tökéletesség kultusza és az internetes zaklatás időszakában nagyon fontos az olyan történetek mesélése, amelyek eljutnak a gyermekek szívéhez.

A sorozatok nap, mint nap megjelennek a TV képernyőjén, azért a forgatókönyvíróknak is naponta kell foglalkozni a témával, a szereplőkkel. Állandóan újabb konfliktusokat, újabb szerepsorsokat kitalálni, hogy a nézők számára a sorozat érdekes legyen, hogy minden nap türelmetlenül várják a folytatást. Mit adott neked a napi sorozatokon végzett munka, illetve mitől fosztott meg?

A napi sorozat teljes munkaidős állás.

Deti čítajú Mimi a Lizu
A gyerekek Mimiről és Lizáról olvasnak

**Úspešná scenáristka
A sikeres forgatókönyvíró**

A karakterek valójában mindig veled vannak, gondolkodsz rajtuk főzés vagy takarítás közben, a tenger mellett töltött szabadság alatt is, mindig ott vannak a fejedben. Én még álmodtam is róluk!

A sorozatokon végzett munkában az volt a legjobb, hogy nem lehetett unatkozni, mert a kollégákkal való állandó közös ötletelés időszaka volt. Fegyelemre tanított, és rájöttünk, hogy a legdrámaibb ötleteket az időhiány okozta stressz adja. Azokban az intenzív években viszont a másik oldalon sok kapcsolatomat vesztettem el, mert nem volt időm kiszaladni egy kávéra, moziba, vagy egy kis turisztikára. Födémésre is csak nagyon ritkán jártam.

Volt kedvenc szereplőd valamelyik film-ben vagy sorozatban?

A Forr a borban Erik és Rita alakja. Nem „fekete-fehér” szereplők voltak, hanem állandóan formálódtak. A Mimi és Liza sorozatból mindkét szereplőt nagyon szeretem, speciálisan a bolondos, szétszórt Lizát. Általában véve a forgatókönyvíró szívesebben ír olyan hősről, akik valamit el akarnak érni, akik valamiért harcolnak.

A Színművészeti Főiskola, Film és Televíziós Fakultásának dékán helyettese vagy. Mit tanítasz? Milyen a diákokkal való munka?

Égész gyermekkoromban az általam nagyra becsült, kiváló tanítók munkáját közelről is megfigyelhettem. Ezek közé tartoztak, a már említett Jarka Poláková, Vlasta és Laco Kása, Julka Zlejšia, Edo Horvák, Jožko Pikáli, Zuzka Garajová, természetesen az édesanyám és sokan mások. Láttam, hogy milyen nehéz nap, mint nap ott állni a katedrán és a legjobbat nyújtani. Talán ezért is tiszteltem a tanítást. A Film és Televíziós Fakultás azonban más jellegű, mert itt kis csoporttal dolgozunk. Ennek köszönhetően közvetlenebb a kapcsolatunk a diákokkal. Amikor történetet írni, vagy filmet forgatni tanítjuk őket, fontos, hogy ismerjük az ő életük történetét is – honnan jöttek, milyen a családi hátterük, mi az ami örömmel tölti el, vagy bántja őket. Mert akkor közelebb kerülhetünk hozzájuk és jobb tanácsokat tudunk adni a filmkészít-

téshez. A legfontosabb azonban, hogy a diákokban felfedezzük a tehetséget, a lehetőséget és ezt támogassuk. Mint dékán helyettes az iskolán az akkreditációk, a vizsgák, állami vizsgák és workshopok rendezésével foglalkozom. Ezek inkább szervezési munkák.

Min dolgozol jelenleg?

Jelenleg az egyetemen a járvány miatt nagyon bonyolult a helyzet. Főleg on-line dolgozom és tanítok is. Ezen kívül a barátaimmal egy oktató animációs projekten dolgozunk.

Mit jelent számodra Nagyföldemes? A távolból figyeled-e a községben történeteket?

Bár Pozsonyban lakom, a jelenlegi járvány ideje alatt hosszabb időre visszajöttem Nagyföldémre. Most tudatosítottam, hogy milyen gyönyörű ez a község, és hogy az elmúlt évek alatt mennyit nőtt és fejlődött. Látni, hogy a polgárok szeretik falujukat, és részt vesznek fejlesztésében. Tulajdonképpen itt minden megtalálható, ami az ember életéhez szükséges, szolgáltatások, egészségügy, üzletek. A környezet szép és karbantartott. Nem kell a tenger mellé menni szabadságra, elég, ha tavasztól őszig csak felpattanunk a kerékpárra és elkerekünk a falu végén található tóhoz. Jó volt a gyermekkori barátokkal, ismerősökkel találkozni. És természetesen az édesanyámmal is egy kicsivel több időt tölteni. Talán paradox, de

a járvány még közelebb hozott bennünket egymáshoz. Nagyon jó újra itthon lenni.

Katka napjainkban is olyan szerény nő, mint amilyennek kisdíák korában megismertem. Nagyon szerényen nem szólt azokról az elismerésekről, amelyeket azok a filmek kaptak, amelyeken forgatókönyvíróként, vagy dramaturgként együtt dolgozott.

Ezek a művek 29 nemzeti és nemzetközi elismerést kaptak. Közülük a legjelentősebbek a Katarína Kerekesová által rendezett „Kövek” című animációs film által kapott díjak – a Damaszkuszi Fesztivál ezüst díja, az észtországi Tallin Black Nights Fesztivál díák zsűrije által a legjobb filmnek ítelt díj, valamint az olaszországi Fano Nemzetközi Filmfesztiválon aratott győzelme. Ivana Šebestová rendező „Hó” című animációs filmje az olaszországi Corto di Donne fesztiválon nyerte el a fődíjat, a „Sárga” című film pedig az olasz Piccolo Fesztivál Animazione Grand Prix díját nyerte el. A „Mimi és Liza” sorozat két díjat nyert a kínai fesztiválokon, és egy nemzetközi díjat a grúz Tofuzi Fesztiválon. „A karácsonyi fény misztériuma” című karácsonyi tévésorozat a Kecskeméti Nemzetközi Animációs Film Fesztiválon lett díjnyertes. A „Kövek”, a „Hó”, valamint a „Mimi és Liza – A karácsonyi fény misztériuma” című filmek elnyerték a Slnko v sieti (Nap a hálóban) Nemzeti Filmdíjat is, és az év legjobb animációs filmjei lettek.

Meg kell még említeni a „Forr a bor” című TV sorozatot, amely a televíziós alkotásokat értékelő rangos OTO díjkiosztóján 2014-ben és 2015-ben is az év sorozata lett. Ezt a sorozatot „Bor, mámor, szerelem” címmel az egyik magyar kereskedelmi televízió a közel-múltban is sugározta.

Mit tehetnénk ehhez még hozzá? Talán csak annyit, hogy büszkéké vagyunk a sikereidre. Örülünk, hogy ilyen formában is öregbítetd községünk jó hírnevét.

Köszönjük a beszélgetést. További munkádhoz sok-sok jó ötletet és sikert kívánunk.

Befejezésül Katka még hozzátette: *Nekem is öröm volt ez a beszélgetés, köszönöm, és tovább fogom terjeszteni Födém jó hírnevét.*

Száraz Erzsébet

**Oblíbené postavy animovanéj rozprávky
A rajzfilm kedvenc szereplői**

NOVÉ KNIHY V MIESTNEJ KNIŽNICI

„Nemilovať knihu, znamená nemilovať múdrosť a nemilovať múdrosť, znamená stávať sa hlupákom.“

(Ján Amos Komenský)

Mesiace marec už tradične spájame nielen s príchodom jari, obdobia, kedy sa príroda opäť prebúdzá k životu a kvitne v plnej svojej kráse, ale aj s bezodným zdrojom vedomostí a informácií, s knihami – ako „Mesiac knihy“.

V našej obci pracuje obecná knižnica s profesionálnym knihovníkom od roku 1967, ktorá dnes ponúka čitateľom približne 20 tisíc zväzkov rôznej literatúry v slovenskom aj maďarskom jazyku.

Žiaľ, pandémia 21. storočia zanechala stopy aj na činnosti knižnice, veď tá mohla fungovať minulý rok normálnym spôsobom len dva mesiace. Nemohli sme pozývať našich škôlkarov a školákov na hromadné podujatia – na exkurzie a rozprávkové predpudnia. Keď boli opatrenia o niečo miernejšie, umožnili sme našim čitateľom vypožičať si svoje obľúbené knihy individuálne v presne dohodnutom čase a termíne. Pochopiteľne sa tieto výpožičky uskutočňovali pri dodržaní všetkých hygienických predpisov. To však neznamenalo, že sme v knižnici nič nerobili. Vyradzovali sme staré, poškodené a neaktuálne knihy. Ale sme si boli vedomí aj toho, že na ich miesto musíme zaobstarávať nové knihy, o ktoré majú v súčasnosti čitateľia záujem.

Vypracovali sme projekt pod názvom: „Nové knihy pre knižnicu – nové príležitosti na čítanie“, ktorý sme poslali na Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky. Náš projekt bol úspešný a na akvizíciu knižného fondu sme získali 2300 eur. Z vlastných zdrojov sme prispeli ďalšími 200 eurami. Nakúpené nové knihy sme vystavili v priestoroch knižnice. Tieto krásne knihy už netrpezlivo čakajú na svojich prvých čitateľov.

Dúfame, že po mimoriadne sprísnených opatreniach, ktoré ovplyvňujú náš život, príde lepšie časy a my budeme môcť privítať našich verných, ale aj nových čitateľov v knižnici. O spôsobe návštevy knižnice budeme informovať záujemcov cestou miestneho rozhlasu.

Už sa tešíme na osobné stretnutie s Vami!

Alžbeta Prágaiová

riaditeľka Miestneho kultúrneho strediska

ÚJ KÖNYVEK A HELYI KÖNYVTÁRBAN

„Szeretem a könyvet, mert holt betűiben benne van minden, ami elmúlt, és minden, ami lesz.“

(Fekete István)

Márciust nemcsak a tavasz eljövételével, a természet újra éledésével kapcsolatban szoktuk emlegetni, hanem úgy is, mint a „Könyv hónapját“. Ilyenkor egy kicsit nagyobb figyelmet szentelünk a könyveknek, mint a tudás kiapadhatatlan forrásának.

Községünkben 1967-től működik hivatásos alkalmazottal a könyvtár, amely napjainkban közel 20 ezer különböző szlovák és magyar nyelvű könyvvvel várja az érdeklődőket.

Sajnos a 21. század járványa a könyvtár működésére is rányomta a bélyegét, hiszen az elmúlt évben csak két hónapon át működhetett rendes keretek között. Nem hívhattuk meg iskolásainkat és óvodásainkat a tanulmányi kirándulásra, sem a mese délelőtti órára. Az év folyamán, amikor időről időre enyhültek a szigorú feltételek, és a könyvtárak legalább bizonyos mértékben zöld utat kaptak, állandó olvasóinknak lehetőséget adtunk, hogy kikölcsönözhessek kedvenc könyveiket. Velük a megbeszéltnapon, pontos időpontban találkoztunk a könyvtárban. Természetesen minden szigorú higiéniai feltételt betartva egyenként fogadtuk olvasóinkat. Ez azonban nem jelenti, hogy az évet tétlenséggel töltöttük. A régi, megrongált és nem aktuális könyveket kicseréltük. De tudatában voltunk annak is, hogy helyükre új, a mai olvasó elvárásainak megfelelő könyveket kell biztosítani.

A Szlovák Kulturális Minisztériumba benyújtottuk az „Új könyvek a könyvtárban – új lehetőség az olvasásra“ című pályázatunkat, amely sikeres lett és a könyvtárral bővítésére

2300 eurót nyertünk, amelyhez saját költségvetésből további 200 euróval járultunk hozzá. A megvásárolt könyveket a könyvtárban ki is állítottuk. Ezek a szép könyvek már türelmetlenül várnak első olvasóikra.

Bízunk benne, hogy a rendkívüli szigorításokat, amelyekkel jelenleg együtt kell élnünk, már egy jobb helyzet követi majd, és mi ismét fogadhatjuk könyvtárunkban nemcsak a törzsolvatóinkat, hanem az újakat is. A könyvtár látogatásának módjáról a helyi hangszórón értesítjük majd az érdeklődőket. Már most örülünk az Önökkel való személyes találkozásnak.

Prágai Erzsébet

a Helyi Kulturális Központ igazgatója

FOTO: ARCHIV MKS

Namiesto výročnej členskej schôdze

Ako všetci vieme, svetová pandémia COVID - 19 zanechala stopy na všetkom a na každom z nás. Tak to bolo aj v živote Klubu dôchodcov Zlatý dážď. Ani u nás nebol ten rušný klubový život, na ktorý sme boli zvyknutí. Začiatkom každého roka sme vyhodnocovali činnosť klubu za predošlý rok na výročnej členskej schôdzi. Žiaľ, teraz sa schôdza nemôže konať, preto by som vás v krátkosti rada informovala o tom, čo všetko sme urobili minulé rok.

V januári sme uskutočnili otváracie posedenie v klube, potom nasledovala výročná členská schôdza, na ktorej sme vyhodnotili našu činnosť za rok 2019 a zvolili sme si nový výbor. Vo februári sme boli na divadelnom predstavení „Fehérlaposok“ v Galante, a tiež na operetnom galaprograme pri príležitosti dňa žien v Dunajskej Strede. Žiaľ, oslava dňa žien, ktorú sme mali naplánovanú v klube sa už pre pandémiu neuskutočnila. Začiatkom júla sme reštartovali činnosť klubu záhradnou párty. Počas leta sme sa zúčastnili v spolupráci so Spoločnosťou uctievaných na dvoch zájazdoch. V záujme zachovania svojho zdravia sme na dvore klubu každý týždeň cvičili a absolvovali sme aj hodiny tanca. Zorganizovali sme túru na bicykli do Ekoparku, a nacvičovali sme aj tzv. severnú chôdzu „nordig walking“.

Muži z výboru sa počas celého roka starali o záhradu a dvor. Premalovali drevené oplotenie ako aj bočné steny našej letnej besiedky „nadas“. Ženy z výboru sa zas starali o vnútorné priestory klubu. Neuskutočnili sa naše milé stretnutia s deťmi z materských škôl, ale na škôlkarov odchádzajúcich do školy, sme nezabudli. Pri rozlúčke sme ich prekvapili drobnými darčekom. Je pravdou, že vianočné medovníčky sme tentokrát upiekli bez detí, ale potešili sme s nimi malých škôlkarov. Kým sa dalo, v 11 prípadoch sme navštívili svojich chorých členov klubu. Medzi Vianocami a novým rokom sme k 33 členom doručili malé balíčky.

Žiaľ, minulé rok sme sa museli navždy rozlúčiť aj s 9 členmi. Nech odpočívajú v pokoji!

Chcela by som vyjadriť svoje úprimné poďakovanie všetkým, ktorí nám v tejto ťažkej situácii pomáhali. Dúfam, že čierne mraky už čoskoro ustúpia, a my budeme môcť opäť zahájiť náš klubový život.

Dovtedy prajem každému dobré zdravie a vytrvalosť.

DÁVAJME SI POZOR NA SEBA – DÁVAJME SI POZOR NAVZÁJOM!

Irena Tisucká

predsedníčka klubu dôchodcov, (preklad-szme)

FOTO: IRENA TISUCKÁ

Évzáró taggyűlés helyett

Mint tudjuk a COVID-19 világjárvány mindenre és mindenkire rányomta bélyegét. Így volt ez az Aranyosó Nyugdíjasklub életében is. Nálunk sem folyt a megszokott mozgalmas klubélet. Ilyenkor az év kezdetén mindig az évzáró taggyűlésen értékeltük az elmúlt év tevékenységét, erre most sajnos nem kerülhet sor, ezért néhány sorban szeretnék beszámolni arról, hogy mit is tettünk az elmúlt évben.

Januárban évnyitót szerveztünk a klubban, majd a szolgáltatások házában megtartottuk az évzáró taggyűlést, amelyen kiértékel-tük a 2019-es évet és megválasztottuk az új vezetőséget. Februárban részt vettünk Galántán a Fehérlaposok színházi előadáson és Dunaszerdahelyen a nőnap operett gálán. Sajnos a klubba tervezett nőnap ünnepség a járvány miatt már elmaradt. Július elején újra indítottuk a klubéletet egy kerti partival. A nyár folyamán a Megbecsültek Társaságával két kiránduláson vettünk részt. Egészségünk érdekében hetente tornáztunk az udvaron és táncórakon is részt vettünk. Kerékpár túrát szerveztünk az Ekoparkba és gyakoroltuk az ún. „nordig walking”- északi gyaloglást.

A vezetőség férfi tagjai az egész évben rendszeresen rendben tartották a kertet és az udvart. Átfestették a deszka kerítéseket és a nyári teraszunk, a „nadas” oldalait. A vezetőség női tagjai pedig az épület rendben tartásáról gondoskodtak. Elmaradtak az óvodásokkal való találkozások, de nem feledkeztünk el a ballagó ovisokról, akiket egy kis ajándékkal leptünk meg. Igaz, hogy a karácsonyi mézeskalácsot gyermekek nélkül sütöttük, de megajándékoztuk vele az óvodásokat. Amíg lehetett, 11 ízben látogattuk meg beteg társainkat, karácsony és újév között pedig 33 társunkhoz juttattunk el kis csomagokat.

Sajnos a tavalyi évben 9 társunktól kellett végső búcsút vennünk. Béke poraikra!

Hálás köszönetemet fejezem ki mindenkinek, aki ebben a nehéz helyzetben segítette munkánkat. Remélem, hogy a fekete fellegek hamarosan elvonulnak, és újra beindíthatjuk a klubéletet.

Addig is mindenkinek jó egészséget, kitartást kívánok.

VIGYÁZZUNK MAGUNKRA – VIGYÁZZUNK EGYMÁSRA!

Tiszucký Irén

a nyugdíjasklub elnöke

MÍĽNIK V ŽIVOTE MATERSKEJ ŠKOLY S VYUČOVACÍM JAZYKOM MAĎARSKÝM

Ludia pravidelne oslavujú svoje vzácne životné jubileá, spomínajúc na slnečné, ale aj na tienisté udalosti, veď tie sú dôležitými zastávkami ich existencie. Podobne je to aj v živote spoločností, inštitúcií a organizácií. A nebyť pandémie, aj naša Rozprávková krajina by bola oslávila jedinečnú a nevšednú udalosť, 50. výročie svojho založenia. Je to míľnik v živote maďarskej škôlky, veď za 50 rokov sa vytvorí obraz inštitúcie, podmienky jej fungovania. Vznikne pevný kolektív pedagógov a spolupracovníkov, ktorí sa stanú rozhodujúcim faktorom výchovno-vzdelávacej činnosti na vysokej úrovni. Úžitok z toho všetkého majú deti žijúce v našej obci, ktorých už 5 desaťročí – z času na čas po obnove,

ale neprestajne čaká otvorená brána škôlky a láskavé objatie učiteľiek.

Žiaľ, žijeme v období, keď sa len ťažko plánuje, lebo nevieme, čo nám prinesie zajtrajšok. My však dúfame, že pandemická situácia sa zlepší, a vtedy budeme môcť oslaviť toto milé nevšedné jubileum patričným spôsobom spolu s tými, ktorí boli, sú a budú našimi škôlkarmi, ich rodičmi, bývalými pedagógmi a zamestnancami, s našimi spolupracujúcimi partnermi, a všetkými tými, ktorí nám fandia, a ktorí javia záujem o našu škôlku.

PaedDr. Iveta Manová

riaditeľka MŠ s VJM, (Preklad: -szme-)

Moja Rozprávková krajina má 50 rokov

(Článok vyšiel v jubilejnej ročenke škôlky)

Keď ma súčasná riaditeľka škôlky, Iveta Manóová oslovila, aby som niečo napísala do tejto pamätnej publikácie, zrazu vo mne začali víriť myšlienky. Čo by sa dalo napísať o tomto polstoročí? 50 rokov je veru veľmi dlhá doba, a v živote jednej inštitúcie je významným medzníkom. A potom, hľadajúc v hĺbinách svojej mysle, sa na povrch vyplavili mnohé spomienky. Aj preto, lebo ako riadiaci pracovník škôlky som sa 27 rokov zúčastňovala na formovaní škôlky (1976 - 2003). Počas svojho 46 ročného pedagogického pôsobenia v škôlke sa udialo veľa vecí. Toto sa dá ťažko stručne zosumarizovať, ale napriek tomu sa v krátkych momentkách vrátim do minulosti, a niečo Vám porozprávam o mojej Rozprávkovej krajine:

Rok po vzniku škôlky v auguste 1971 ako 19 ročná som s pocitom úzkosti, ale plná energie, predsavzatí a nadšenia prekročila prah budovy vtedajšej maďarskej škôlky (baraky). Tam ma vtedy srdečne privítala vtedajšia riaditeľka, Imelda Kocsisová. Previedla ma po škôlke, a vlastne ma zasvätila do života škôlky. Teraz už viem, že Ona bola pre mňa

výnimočnou osobnosťou, lebo bola mojou prvou riaditeľkou a veľmi mi v počiatkoch pomohla, vďaka nej som získala veľa skúseností. Takže moja kariéra sa začala tu v Materskej škole s VJM vo Veľkých Úľanoch, kde som vydržala bez prerušenia 46 rokov, až do svojho odchodu do dôchodku v r. 2017.

Veľké Úľany mi prirástli k srdcu spolu so svojimi obyvateľmi. Škôlka bola pre mňa druhým domovom, druhou rodinou. Rada som chodila do práce, hoci každodenné cestovanie z Galanty bolo občas únavné, ale oplátilo sa. Neolutovala som, že som tu ostala do konca. Chodiť s radosťou do práce je na nezaplatenie na jednom pracovisku. Ďakovala som za to nebesám aj osudu. Pravda, ťažkosti boli, nešlo všetko vždy hladko, ale my sme všetko vyriešili ľudskosťou, vytrvalosťou, súdržnosťou. Svoju pedagogickú profesiu som pokladala vždy za poslanie. Práca s deťmi ma živila. Sama som vychovala 2 vlastné deti.

Kratšie či dlhšie som pracovala s mnohými kolegyňami, a s každou sme našli spoločné slovo, rozumeli sme si a dobre sa mi s nimi spolupracovalo. Touto cestou Vám ďakujem dievčatá, dámy za vierou a nadšením odpracované spoločné roky!

Niekoľko spolupracovníkov sme žiaľ aj pochovali. Učiteľku Líviu Harisovú, veľmi mladú, ďalej Šaroltu Filkászovú, našu milú upratovačku „tetu Sári“, s ktorou sme dlhé roky pracovali spolu, školníkov uja Janka Urbančoka a Ladislava Horvátha. S úctou na nich spomínam. Nech odpočívajú v pokoji. Ich pamiatka vo mne večne žije.

Zo začiatku to bol socialistický systém, a potom prišiel prevrat v roku 1989 – plné radosti sme očakávali zmeny. Potom nasledovalo

Školský rok 1971/72
Az 1971/72-es iskolaén

pripojenie k základnej škole (neskôr vysvitlo, že táto integrácia bola obrovským debaklom), výmena budov škôlky, získanie právnej subjektivity – prešli sme mimoriadnymi organizačnými zmenami. Všetky tieto udalosti značne vyčerpali náš kolektív. Všetko sme museli začať odznova. Vtedy vymenili veľa vedúcich pracovníkov na čele inštitúcií, a výberovým konaním na ich miesto prišli noví. Boli to ťažké časy. Vplyvom politických zmien sme museli vyhovieť neustále sa meniacim novým požiadavkám a čeliť novým úlohám. Ale my sme tie búrky prežili. Čo sa však nikdy nemenilo, to boli dvaja stáli účinkujúci – pedagóg a deti.

V obci sa menili aj predsedovia miestneho národného výboru a starostovia obce. Spomedzi nich by som spomenula prvého z mojich čias, pána Pavla Kerďa a súčasného pána starostu Ing. Františka Gőgha, ktorí boli pre mňa kľúčovými osobnosťami. S každým sa mi dobre spolupracovalo. Samosprávy sa vždy snažili pre škôlku zabezpečiť dostatok podpory, aby mohla fungovať a aby bolo všetko v poriadku. Prajem si, aby to tak zostalo aj naďalej, aby škôlka zostala srdcovou záležitosťou obecnej samosprávy a pána starostu, veď je druhým domovom pre deti obce. Nie je jedno, v akom prostredí a v akých podmienkach žijú, trávia svoj čas detičky.

Minulosť rozpráva. Dnes je to už ťažko predstaviteľné:

V 70-tych rokoch ešte nebol digitálny svet, neboli počítače, nebol internet, všetko sme písali na písacích strojoch – a keď som niečo pokazila, musela som začať odznova vytiahnuť pokazený papier a odhodiť – to bolo vtedajšie „delete“. Na začiatku v škôlke nebola ani pevná linka, nieto ešte „vševediaci telefón“. Ale boli ľudské vzťahy. Nemali sme ani ústredné kúrenie. Pani Sári Fillkászová bola upratovačka a kurič v jednej osobe. V miestnostiach boli kachle, v ktorých sme kúrili drevom a uhlím občas sa aj dusiac od dymu. Pracovné listy pre deti sme pripravovali vlastnoručne a rozmnožovali sme ich kopírovacím papierom. Nebola ani Google stránka, odkiaľ by sme sťahovali nejaký obrázok alebo nápad... Dnešná mladá generácia si to už nevie ani predstaviť. V minulosti sme boli aj „teplákovou“ škôlkou, nakoľko sa v obci roznieslo, že k nám deti mohli obliecť aj do domácich úborov, teplákov, celý deň bol takto pre deti pohodlnejší a rodičia boli vďační.

Naša škôlka od začiatku vyzdvihovala úlohu hier, rozprávok, pohybu a prípravu do školy. Ale čo je najdôležitejšie – tým je dieťa a láska k nemu. Ak to niekomu chýba, nech si nevyberie profesiu pedagóga, lebo túto prácu možno dobre vykonávať iba srdcom a dušou. Ako učiteľka som rada spievala, rozprávala rozprávky a recitovala spolu s deťmi. Zbožňovala som bábkové hry, humor, zbierala som vtipné detské výroky do škôlkarského časopisu, rada som sa vžila do rôznych postáv, pripravovala som tablá, písala som kroniku, záhradníčila som,

opravovala, a keď to bolo nutné aj montovala. Maľovala som, kreslila, zdobila, pomáhala, kde to bolo treba a kde ma o to poprosili... vždy som robila to, čo bolo potrebné – robila som všetko možné, ale to vždy zo srdca, otvorenou dušou – a všetko pre deti.

A načo môžem byť pyšná?

Ako učiteľka na dôchodku predovšetkým na to, že z tohto polstoročia si môžem privlastniť 46 rokov. 46 rokov venovaných deťom! Za 46 rokov som medzi stenami maďarskej škôlky, našej Rozprávkovej krajiny, vychovala celé generácie – pracujúc obklopená úžasnými ľuďmi. Tento fantastický pocit mi nikto nemôže zobrať. Naplňa ma tichá pýcha, že dnes môžeme privítať v maďarskej škôlke deti, ba dokonca vnúcatá našich bývalých škôlkarov.

Moji bývalí škôlkari, žiaci, ktorí ste zo škôlky odchádzali do školy – ktorí čítate tieto riadky, chcem sa Vám touto cestou prihovoriť: Myslím na Vás vždy s úctou a pýchou. Pozerám si Vaše tablá, (lebo okrem niekoľkých ich všetky mám uložené) ktoré som pre Vás na rozlúčku pripravila ešte ja. Spomeniem si na staré krásne časy, pamiatky, nejakú epizódu, ktorá ma rozveselí, a niekedy sa mi oči zahmlia slzami. Ale sú to iba krásne spomienky. Som rada, ak sa mi niekto pozdraví pri nejakom stretnutí. A tiež mnohí rodičia, či starí rodičia. Dobré mi to padne. Je pravda, že niekoho občas nespoznám, ale pre to sa na mňa nehnevajte. Bolo Vás neúrekom.

Ďalej: Som veľmi pyšná, že v roku 2010 si ma obecna samospráva uctila cenou „Čestný občan obce“ za prácu na vysokej profesijnej úrovni vo vzdelávaní, výchove a starostlivosti o deti predškolského veku. Cenu mi odovzdali v rámci slávnostnej ceremónie. Touto cestou sa chcem ešte raz poďakovať pánovi starostovi, Ing. Františkovi Gőghovi ako aj poslancom vtedajšej obecnej samosprávy.

V súvislosti s týmto krásnym sviatkom chcem do budúcnosti odkázať:

Dedičstvo po našich predkoch chráňme a zachovajme! Dobré meno, láskyplnú atmosféru, a dobré výsledky škôlky taktiež. Robme všetko pre to, aby bolo vždy dostatok včelíčiek, lienok a motýlikov v Materskej škole s VJM vo Veľkých Úľanoch, v tejto nádhornej Rozprávkovej krajine! Nech sú výborné kolegyne, rodičia, ktorí robia to celé úplným, s ktorými bude tento svet rozprávok šťastnejší. Odvážte sa snívať, snívať niečo veľké!

K tomu Vám všetkým prajem veľa zdravia, vytrvalosti, spolupráce a súdržnosti.

A nezabudnite: Národ žije vo svojom jazyku!

Magdaléna Záreczká (Magduska)

(Preklad: Mgr. Gabriela Vajdová)

Kolektív zamestnancov v roku 1972
Az óvoda kollektívája 1972-ben

MÉRFÖLDKŐ A MAGYAR TANÍTÁSI NYELVŰ ÓVODA ÉLETÉBEN

Az emberek rendre megünnepelik életük legfontosabb eseményeit, emlékeznek a napfényes és az árnyékos történetekre egyaránt, hiszen ezek létezésük állomásai. Hasonlóan működik ez a közösségek, intézmények, szervezetek esetében is. És ha a járvány nem szól közbe, Meseországunk egy különleges és egyedülálló eseményt ünnepel: fennállásának 50. évfordulóját. Ez egy mérföldkő a magyar óvoda életében, hiszen 50 év alatt kialakul egy intézmény arculata, működésének feltételei. Létrejön egy szilárd pedagógiai és munkatársi közösség, akik alapkövei, meghatározói lesznek a színvonalas oktató-nevelő munkának. Mindennek élvezői a községben élő gyermekek, akiket 5 évtizede vár fáradhatatlanul,

időről- időre megújulva az óvoda kitárt kapuja, az óvó nénik szerető ölelése.

Sajnos, olyan időket élünk manapság, amikor nehéz tervezni, hiszen nem tudhatjuk, mit hoz a holnap. Mi azonban bizakodunk, hogy ha kedvező lesz a járványügyi helyzet, akkor ezt a kedves, nem mindennapi jubileumi ünnepet kellőképpen megtarthatjuk és megünnepelhetjük mindazokkal, akik az óvodánk óvodásai, azok szülei, pedagógusai és alkalmazottai voltak, vannak és lesznek. Együttműködő partnereinkkel, valamint azokkal, akik szurkolnak nekünk, és akik az óvodánk iránt érdeklődést mutatnak.

PaedDr. Manó Ivett, az óvoda igazgatónője

50 éves az én Meseországom

(A cikk az óvoda jubileumi évkönyvébe íródott)

Mikor az óvoda jelenlegi igazgatónője, Manó Ivett felkért, hogy írjak valamit ebbe az emlékkiadványba, hirtelen kavargni kezdtek bennem a gondolatok. Mit is lehetne írni erről a fél évszázadról? 50 év bizony nagyon hosszú idő, és egy intézmény életében jelentős mérföldkő. Aztán emlékeim bugyraiban kutatva lassan nagyon sok emlék tolul föl. Annál is inkább, mivel óvodavezetőként 27 évig vehettem ki részem az óvoda alakításában. (1976-2003). 46 éves óvodai tevékenységem ideje alatt rengeteg sok minden történt. Ezt dióhéjban nehéz összegezni, de azért szövszenetekben visszatekintek a múltba, kicsit mesélek nektek az én Meseországomról:

Az óvoda megalakulása után 1 évvel, 1971 augusztusában, 19 évesen-picit szorongva, de teli energiával, tenni akarással, lelkesedéssel léptem át az akkori magyar óvoda (barakkok) épületének küszöbét. Ott az akkori igazgatónő, Kocsis Imelda szívélyesen fogadott. Végigvezetett az óvoda egész területén, és úgymond beavatott az óvoda

világába. Ma már tudom, meghatározó személyiség volt Ő számomra, mivel ő volt az első igazgatónőm, és sokat segített nekem a tapasztalatszerzésben a kezdeteknél. Hát pályafutásom itt kezdődött el a Nagyfödémesi Magyar Óvodában – ebben a Meseországban, ahol megszokítás nélkül kitartottam 46 évig – egészen a nyugdíjba vonulásomig, -2017-ig.

Nagyfödémés nagyon a szívemhez nőtt a maga lakosaival együtt. Az óvoda volt nekem a második otthonom, a másik családom. Szerettem munkába járni, habár naponta ingázní Galántáról néha fárasztó volt, de megérté. Nem bántam meg, hogy végig itt maradtam. Örömmel járni munkába-az megfizethetetlen egy munkahelyen. Hálát adtam ezért az égieknek, a sorsnak. Igaz, voltak nehézségek, nem ment mindig minden simán, de mi mindent megoldottunk emberséggel, kitartással, összefogással. A pedagógiai pályám mindig hivatásomnak tekintettem. A gyerekekkel való munka életetett. Jómagam is felneveltem 2 gyermekemet.

Rengeteg kolléganővel dolgoztam együtt hosszabb-rövidebb ideig- mindegyikkel megtaláltam a hangot, megértettük egymást, jó volt velük együtt dolgozni. Ezúttal köszönöm Nektek a hittel, lelkesedéssel végigdolgozott éveket, lányok, asszonyok!

Pár munkatársat sajnos el is temettünk. Haris Livia óvónőt nagyon fiatalon, továbbá Filkász Saroltát- ő volt a mi Sári nénink, a takarító-nő, iskolagondnok- évekig dolgoztunk együtt, Urbančok Jankó bácsi, Horváth László - iskolagondnokok. Tisztelettel adózom emléküknél. Nyugodjanak békében. Emlékük örökre bennem él.

Kezdetben volt a szocialista rezsim, aztán jött az 1989-es fordu-

**Deti pred škôlkou v roku 1972
Gyerekek az óvoda előtt 1972-ben**

lat - változást remélve örültünk. Aztán jött az iskolához csatolás (ami később kiderült, ez az integráció egy óriási tévedés volt), az óvoda épületeinek váltása, óvodánk jogalanyivá válása - hatalmas szervezési változásokon estünk át. Mindezen események nagyon megviselték a kollektívát. Mindent újra kellett kezdeni. Akkor sok intézményvezetőt is lecseréltek, választások útján újak jöttek a helyükre. Nehéz időszak volt. A politikai változások hatására újabb és újabb elvárásoknak kellett megfelelni, újabb feladatokkal szembenézni. De mi túléltük a viharokat. Ami nem változott sohasem, az a két állandó szereplő - a pedagógus és a gyerek.

A faluban váltották egymást a községháza elnökei is, a polgármesterek is. - Közülük az én időmből az elsőt említeném - Kerdő Pál urat - és a jelenlegi polgármestert, Ing. Gögh Ferencet, akik számomra meghatározó személyiségek voltak. Mindegyikkel jó volt együttműködni. Az önkormányzatok mindig azon fáradoztak, hogy az óvoda elegendő támogatást kapjon, hogy működőképes legyen, hogy minden rendben legyen. Azt kívánom, hogy továbbra is így maradjon - szívügye legyen az önkormányzatnak, a polgármesternek az óvoda, hiszen a falu gyermekeinek ad másik otthont, - nem mindegy, milyen környezetben, milyen körülmények között élnek, tartózkodnak a gyerkőcök.

A múlt beszél. Ma már nehéz elképzelni:

A 70-es években még nem volt digitális világ, nem volt számítógép, nem volt internet, mindent írógépen kellett írni - és ha elrontottam, újra kellett kezdeni -kihúzza az elrontott papírlapot és eldobni - ez volt a „delete”. Kezdetben még csak vezetékes telefon sem volt az óvodában, nem, hogy „okos telefon”. De voltak emberi kapcsolatok. Nem volt központi fűtés sem. Filkász Sári néni volt a takarítónő meg a fűtő is egyben, fával, szénrel fűtöttük ki a termeket kályhákkal, néha fuldokolva a füsttől. A feladatlapokat a gyerekeknek saját kezűleg készítettük, kopírpapírral sokszorosítottunk. Nem volt Google, ahonnan lehúzhattunk volna valamilyen képet, ötletet... A mai fiatal generáció ezt el sem tudja képzelni. Régen voltunk mi „tyepláki” óvoda is, merthogy elterjedt a faluban, hogy hozzánk a gyerekeket melegítőbe lehetett átöltöztetni- egész nap így sokkal kényelmesebb volt nekik- a szülők hálásak is voltak ezért.

Óvodánk kezdettől fogva kiemelt feladatként kezelte a játékot, mesét, mozgást, iskolára való felkészítést. De ami a leglényegesebb - a gyermek és annak szeretete. Ha valakiben ez nincs meg, az ne is induljon pedagógus pályára, mert ezt csakis szívvel-lélekkel lehet jól csinálni. Óvónőként szerettem a gyerekekkel énekelni, mesélni, verseket mondani. Szerettük a bábozást, humort, gyűjtöttem a gyerekszájat (gyerekek humoros mondásait) az oviújságba, szerettem

a szerepjátékokat, tablókat készítettem, krónikát is vezettem, keréskedtem, javítottam, szereltem, ha kellett. Festettem, rajzoltam, díszítettem, segítettem, ahol kellett, ahol kértek....mindig tettem, amit tennem kellett- rengeteg mindent csináltam - de azt szívvel lélekkel- mindent a gyerekekért.

Hogy mire lehetek büszke?

Mint nyugdíjas óvónő, először is arra, hogy ebből a fél évszázadból 46 évet mondhatok a magaménak. 46 év a gyerekekért! 46 év alatt generációkat neveltem fel a magyar óvoda falai közt a mi Meseországunkban - nagyszerű emberekkel körülvéve, együtt dolgozva. Ezt a fantasztikus érzést nem veheti el tőlem senki. Csendes büszkeséggel tölt el az is, hogy mára sok régi ovisunk gyermekét, sőt unokáját is a magyar óvodában üdvözölhetjük.

Régi ovisaim, tanítványaim, akik az óvodánkból ballagtatok az iskolába - ha e sorokat olvassátok, hozzátok szöveket: Mindig szeretettel, tisztelettel és büszkeséggel gondolok rátok. Nézegetem a tablóitokat, (merthogy nekem egy páron kívül mindegyik megvan)- ezeket még én készítettem nektek a ballagásotokra. Eszembe jutnak a régi szép idők, emlékek, egy- egy epizód, ami néha megmosolyogtat, néha könnyeket csal a szemembe. De mind szép emlék marad. Örömmel tölt el, mikor találkozom valakivel közületek és rám köszöntök. Sok szülővel, nagyszülővel is. Nagyon jólesik. Igaz, némelyiketeket nem ismerem fel, úgy megváltoztatok, de ne haragudjatok meg ezért rám. Rengetegen voltatok.

Továbbá: Hatalmas büszkeséggel tölt el, hogy 2010-ben személyem lett javasolva az önkormányzat által a „Falu Díszpolgára” megtisztelő címre magas szakmai színvonalú munkásságomért az óvodáskorú gyermekek oktatásában, nevelésében, gondozásában. E kitüntetés személyesen vehettem át ünnepélyes keretek között. Ezúton külön köszönöm még egyszer a polgármester úrnak, Ing. Gögh Ferencnek és az akkori önkormányzat tagjainak.

Üzenetem a jövőbe e gyönyörű ünnep kapcsán:

Elődeinktől kapott örökségünket féltve őrizzük meg! Az óvoda jó hírét, szeretetteljes légkörét, eredményességét úgyszintén. Tegyük meg mindent azért, hogy mindig legyen elegendő méhecske, katica és pillangó a magyar óvodában Nagyföldemesen, ebben a csodás Meseországban! Legyenek nagyszerű kolléganők, szülők, akik kerekre teszik az egészet, akikkel szebb, boldogabb lesz ez a mesevilág. Merjete nagyot álmodni! Ehhez kívánok jó egészséget, kitartást, összefogást mindenkinek.

És soha ne feledjétek: Nyelvében él a nemzet!

Záreczky Magdaléna (Magduska)

**Školský rok 1975/76
Az 1975/76-os iskolaév**

DEŇ MAĎARSKEJ KULTÚRY NA ZŠ MIHÁLYA BORSOSA S VJM

Maďari majú veľa pamätných dní, a my Maďari, žijúci na území dnešného Slovenska si ich tiež každoročne pripomínáme. Spomedzi všetkých však asi treba vyzdvihnúť Deň maďarskej kultúry, dátum zrodenia maďarskej hymny, veď upriami pozornosť na jednu z našich najväčších národných symbolom, na Hymnu Ferenc Kőlcseyho.

O bčianske združenie – PANNONIA podporuje maďarské základné školy a škôlky na Matúšovej zemi, a preto s veľkým záujmom sleduje aj ich činnosť. Žiaľ, táto epidémia prinútila každú školu vzdelávať sa na diaľku. Napriek tomu si väčšina maďarských základných škôl nejakou formou pripomenula Deň maďarskej kultúry. Medzi nimi však bola jedna, ktorá ma ohromila, a to bola ZŠ Mihály Borsosa s VJM vo Veľkých Úľanoch.

Napriek ťažkostiam, spôsobenými vzdelávaním na diaľku bola veľkoúľanská základná škola jedinou zo všetkých základných škôl na Matúšovej zemi, ktorá si pripomenula zrod našej hymny krásnym videom s aktívnou účasťou žiakov školy. Za úvodným textom nasledovali strofy Hymny v podaní žiakov, v pozadí s fotografiami zo života školy, a popritom náš sluch hľadá melódiu našej národnej modlitby.

Ostatné základné školy na Matúšovej zemi si môžu zobrať príklad zo ZŠ Mihály Borsosa s VJM, že ako si treba pripomenúť jednoducho a zároveň jedinečne naše významné výročia.

Chcel by som vyjadriť svoju veľkú vďaka riaditeľke školy, Mgr. Adél Radványi, ktorá stála za vznikom tohto videa, ktoré môže byť príkladom aj ostatným školám regiónu, že aj napriek vzdelávaniu na diaľku sa dá dosť dobre (s priamou účasťou žiakov) zaspomínať na významné udalosti nášho národa. Osobitná vďaka patrí Mgr. Jozefovi Szeifovi, ktorý vymyslel, zorganizoval a koordinoval celý program. Konečnú formu videa zrealizoval Mgr. Attila Gál pospájaním úryvkov, obrázkov a melódie v jeden celok.

Program sa stala osobným a jedinečným práve vďaka aktívnej účasti žiakov. Bez nich by toto slávnostné video stratilo svoje čaro.

Na znak vďaky nech tu stoja ich mená: Laura Gašpareková, Veronika Szalaiová, Anna Ibolya Kerek, Lilla Flóra Kerek, Mária Csiba, Gergő Máté Kiss, Adam Stósz, Sebastian Ötvös. Boli ste veľmi šikovní!

ZŠ Mihály Borsosa s VJM za posledné roky vyvíja veľké úsilie na zachovanie úrovne vzdelávania, ochrany kultúry a tradícií. Maďari, žijúci v tejto obci na rozhraní etník môžu byť pyšní, že ich vzdelávacia inštitúcia je na takej vysokej úrovni. Ich žiaci dosahujú cenné výsledky na rôz-

(pokračovanie na strane 21)

A MAGYAR KULTÚRA NAPJA A BORSOS MIHÁLY ALAPISKOLÁBAN

A magyarság rengeteg emléknapot tart számon, felvidéki magyarokként ezeket mi is minden évben megünnepeljük. Talán az összes közül azonban kiemelkedik a magyar kultúra napja, a magyar himnusz születésnapja, hiszen ráirányítja a figyelmet az egyik legnagyobb nemzeti jelképünkre, Kőlcsey Ferenc Himnuszára.

Mivel a PANNONIA – Polgári Társulás támogatja a magyar alapiskolákat és óvodákat a Mátyusföldön, ezért nagy érdeklődéssel figyeli a tevékenységüket is. Sajnos a járvány minden iskolát rákényszerített a távoktatásra. Ennek ellenére a magyar alapiskolák többsége valamilyen formában megemlékezett a magyar kultúra napjáról, de volt köztük egy, amely hatalmas meglepetést okozott számomra, ez pedig a nagyfődémesi Borsos Mihály Alapiskola volt.

A távoktatás nehézségei ellenére ugyanis a nagyfődémesi alapiskola, egyedülként a mátyusföldi iskolák közül, a tanulók aktív közreműködésével,

egy színvonalas videóval emlékezett meg himnuszunk születésnapjáról. A bevezető szöveget a Himnusz versszakai követték a tanulók előadásában, a háttérben az iskolai eseményeken készült fotók látszottak, fülünket pedig nemzeti imánk dallamai kényeztették.

A többi mátyusföldi magyar alapiskola példát vehet a Borsos Mihály Alapiskoláról, hogy hogyan kell egyszerűen és egyedien megemlékezni magyarságunk jeles évfordulójáról.

Nagy köszönetemet szeretném kifejezni Mgr. Radványi Adélnak, az iskola igazgatónőjének, aki a videó létrejöttét szorgalmazta, így mutatva példát a környék többi alapiskolájának,

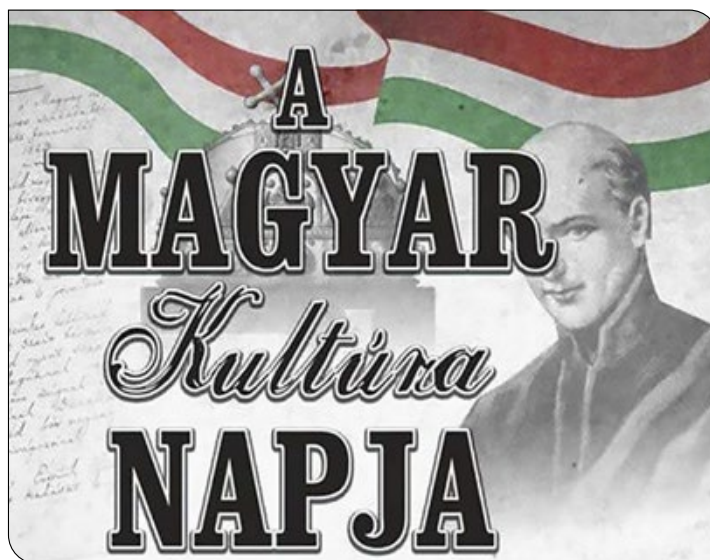
hogy a távoktatás ellenére is meg lehet emlékezni méltó módon (a tanulókat is bevonva) nemzetünk nagy eseményeiről. Külön köszönet illeti Mgr. Szeif József tanár urat, aki kitalálta, megszervezte és koordinálta a műsor létrejöttét. A videó kivitelezése Mgr. Gál Attila tanár úr nevéhez fűződik, aki végső formába hozta a szövegrészleteket, a képeket és a dallamot.

A műsor azonban csak úgy válhatott személyessé és egyedivé, hogy a tanulók is ki-

vették a részüket belőle. Nélkülük mit sem ért volna ez az ünnepi videó. Köszönetem jeléül álljon itt mindannyiuk neve: Gašparek Laura, Szalai Veronika, Kerek Anna Ibolya, Kerek Lilla Flóra, Csiba Mária, Kiss Gergő Máté, Stósz Ádám, Ötvös Sebastian. Nagyon ügyesek voltatok!

A Borsos Mihály Alapiskola az utóbbi években nagy lépésekkel halad előre az oktatás színvonala, a kultúra megőrzése és a hagyományok ápolása terén. A nyelvhatáron elterülő község magyarjai büszkék lehetnek

(folytatás a 21. oldalon)

Sebiho úspech na olympiáde v anglickom jazyku

Sebi sikere az angol nyelvű olimpián

Už tridsiaty prvýkrát zorganizovali s podporou ministerstva na Slovensku Olympiádu v anglickom jazyku, na ktorej sa zúčastňujú základné školy v dvoch kategóriách.

V 1B kategórii štartoval aj nadaný žiak miestnej Základnej školy Mihály Borsosa s VJM, Sebastian Ötvös, ktorý už od mladšieho školského veku zdokonaľuje a cibrí svoje jazykové schopnosti. Okresná súťaž, do ktorej patria všetky základné školy okresu Galanta, sa konala 13. januára. Vzhľadom na súčasnú pandemickú situáciu si súťažiaci nezmerali svoje vedomosti tradičným spôsobom, ale v digitálnej forme. Súťaž trvala asi 30 minút. Úlohy boli zamerané na slovnú zásobu, gramatiku, na čitateľskú gramotnosť a náčuvy. Súťažiaci museli vytvoriť 40 jazykových prvkov, čo bola maximálna bodová hodnota. Sebi stratil len jediný bod, a ako víťaz galantského okresu sa s veľkou prevahou dostal do krajského kola.

Súťaž v Trnave sa uskutočnila 10. februára taktiež v digitálnej forme a jej prostriedkami. V krajskom kole sa stretli víťazi okresných kôl a mohli si zmerať svoje jazykové zručnosti. V tomto kole sa zmeranie vedomostí zvýšilo o jednu úroveň. Skladalo sa z dvoch častí. Prvá časť sa uskutočnila predpoludním, druhá popoludní.

V prvej časti si úlohy vyžadovali 40 jazykových prvkov zameraných na slovnú zásobu, gramatiku, ako aj na náčuvy a čitateľskú gramotnosť. V druhej časti mohli súťažiaci získať 30 bodov, ale na tejto časti sa mohli zúčastniť iba šiesti najlepší súťažiaci, ktorí dostali pozvanie na online konferenciu, kde odborná komisia aplikáciou rôznych techník vyskúšala rečové zručnosti súťažiacich. V prvej úlohe museli pomocou obrázka vytvoriť príbeh, a potom o tom hovoriť dve minúty, v druhej úlohe sa pomocou hracích kartičiek mali zžiť do rôznych rolí a viesť dialóg s členmi komisie.

Sebi bol úspešný aj v krajskom kole v Trnave, a ako víťaz sa dostal do celoslovenského kola, kde bude reprezentovať nielen seba, ale aj našu školu, obec, okres a kraj. Celoslovenské kolo, na ktorom si zmerajú sily víťazi krajských kôl sa uskutoční 24.-25. marca.

Mgr. Daniel Forró

pedagóg ZŠ Mihály Borsosa s VJM

(Preklad: Mgr. Gabriela Vajdová)

Immáron már 31. alkalommal került Szlovákiában megrendezésre a minisztérium által támogatott és elismert angol nyelvű olimpia versenysorozata, amelyet az alapiskolák számára két kategóriában határoztak meg.

Az 1B kategóriában indult a Borsos Mihály Alapiskola kiváló tehetsége, Ötvös Sebastian is, aki csaknem kisiskolás kora óta műveli és csiszolja nyelvtudását. A járási fordulóra, ami magába foglalja a galántai járás összes alapiskoláját, január 13-án került sor. Tekintettel a jelenlegi járványügyi helyzetre a megmérettetés nem hagyományos módon, hanem digitális formában zajlott. A verseny körülbelül 30 percet vett igénybe, amelyben a feladatok a szókincsre, a nyelvtanra az olvasási és hallgatási készségekre fókuszáltak. A versenyzőnek 40 nyelvi itemet kellett produkálnia, tehát ez volt a maximálisan elérhető pontszám. Sebi mindössze csupán 1 pontot veszített, így a galántai járás győzteseként nagy fölényrel jutott a kerületi fordulóra.

A nagyszombati versenynap február 10-re lett meghirdetve, amely szintűgy digitális formában és annak eszközeivel valósult meg. A megyei fordulóban a járási győztesei találkozhattak egymással és mérhették össze nyelvtudásukat. Ebben a fordulóban a megmérettetés szintet lépett, ugyanis két fő részből állt össze. Az első rész délelőtt, a második délután volt.

Az elsőben a feladatok szintén 40 nyelvi elemet követeltek meg, összpontosítva a szókincsre, nyelvtanra, hallgatási és olvasási készségekre. A második részben 30 pontot lehetett gyűjteni, ám ebben csak a hat legjobban teljesítő tanuló vehetett részt, akik meghívást kaptak egy online konferenciára, ahol a szakmai bizottság különböző technikákat alkalmazva mérte fel a beszéd-készséget. Az első feladatban egy képről kellett történetet alkotni, majd legalább két percet beszélni róla, a másodikban pedig szerepkártyák segítségével különböző szerepekbe kellett bújni párbeszédet alkotva a komisszió tagjaival.

Sebi a nagyszombati versenyt is sikeresen vette, s győztesként bejutott az országos döntőbe, ahol nemcsak önmagát, hanem iskolánkat, a községet, a járást és a megyét is fogja képviselni. Az országos döntőre, ahol a megyei győztesek csapnak össze, március 24.-25. kerül sor.

Mgr. Forró Dániel

a Borsos Mihály Alapiskola pedagógusa

(pokračovanie zo strany 20)

nych predmetových súťažiach, zastanú svoje miesto na celoslovenskom testovaní a vo svojom vzdelávaní pokračujú na najlepších stredných školách s vyučovacím jazykom maďarským. Tým šíria dobré meno nielen základnej školy, ale aj obce Veľké Úľany.

K tomu, aby sa takéto výsledky dali dosiahnuť je potrebná aj finančná podpora obce, ZO Csemadoku ako aj miestnych podnikateľov.

Popritom však vedenie školy spolu s pedagogickou radou vždy môžu rátať s účinnou pomocou a podporou Rodičovského združenia pri ZŠ M. Borsosa s VJM.

Každému zo zainteresovaných ďakujem za ich vynaloženú námahu a blahoželám k dosiahnutým výsledkom!

Sledujúc obetavú prácu zamestnancov školy si myslím, že maďarskí rodičia vo Veľkých Úľanoch môžu svoje deti púšťať do tejto školy s pokojným svedomím, veď získajú kvalitné vzdelávanie a dobre pripravení postúpia na strednú školu. Myslím si, že budúcnosť základnej školy je na dlhšiu dobu zabezpečená.

Mgr. Roland LANCZ

predseda Občianskeho združenia - PANNONIA, (Preklad: Mgr. Gabriela Vajdová)

(folytatás a 20. oldalról)

arra, hogy tanintézményük ilyen magas színvonalon működik. Tanulóik értékes eredményeket érnek el a különböző tanulmányi versenyeken, az országos tesztelésen is jól szerepelnek, a végzős tanulók pedig a legjobb magyar nyelvű középiskolákban folytatják tanulmányaikat. Ezáltal öregbítik nemcsak az alapiskola, hanem Nagyföldemes község hírnevét is.

Ezen kézzel fogható eredmények eléréséhez azonban szükség van a község, a Csemadok helyi alapszervezete és a helyi magánvállalkozók anyagi támogatására is. Mindezek mellett az iskola nem tartana ott, ahol ma tart, ha a vezetőség és a tanári kar nem számolhatna a helyi Szülői Szövetség segítségével és támogatásával.

Minden érdekeltnek köszönöm az eddigi fáradozását és gratulálok az elért kitűnő eredményekhez!

Az alapiskola áldozatos munkáját látva a nagyföldemesi magyar szülők nyugodt szívvel járathatják ebbe az intézménybe gyermekeiket, ahol színvonalas oktatásban részesülnek és felkészülten lépnek tovább a középiskolába. Úgy gondolom, az alapiskola jövője hosszú távon is biztosítottnak tűnik.

Mgr. LANCZ Roland

a PANNONIA – Polgári Társulás elnöke

RUBRIKA PORIADKOVEJ SLUŽBY

Vedeli ste, že aj cyklotrasy majú vlastné pravidlá?

Cyklista je povinný počas jazdy na bicykli mimo obce chrániť si hlavu riadne upevnenou ochrannou prilbou. Ak je cyklistom osoba mladšia ako 15 rokov, táto povinnosť sa vzťahuje aj na jazdu v obci.

Pravidlá a povinnosti upravujú aj niektoré dopravné značky.

Značka „cestička pre cyklistov“ prikazuje cyklistom použiť v predmetnom smere takto označenú cestičku alebo pruh. Cestičku alebo pruh pre cyklistov môže použiť aj osoba pohybujúca sa na lyžiach, korčuliach, kolobežke, skejtborde alebo na podobnom športovom vybavení, ak tým neobmedzí ani neohrozí cyklistov. Cestičku alebo pruh smie použiť aj osoba tlačiaci bicykel. Iným účastníkom cestnej premávky je používanie cestičky alebo pruhu zakázané.

Ako jazdíme?

- Jazdíme vždy vpravo.
- Sme ohľaduplní, sústredení, predvídame.
- Prispôbojeme rýchlosť a spôsob jazdy danej situácii, hustote premávky, podmienkam a povrchu cyklocesty. Pozor, niekedy to znamená ísť skutočne až krokom, prípadne zastaviť.
- Od určitého momentu, kedy narastá hustota premávky, nejazdíme na úzkej mestskej cykloceste vedľa seba, aby sme neohrozili ani neobmedzili cyklistov, korčuliarov alebo chodcov v protismere.

Ako sa vyhýbame, predbiehame?

- Vyhýbame sa a predbiehame vždy vľavo. Nikdy nepredbiehame sprava. Pri predbiehaní vždy skontrolujeme situáciu za nami, či niekto ešte rýchlejší už nepredbieha nás.
- Predbiehame s dostatočným odstupom, aby sme ostatných ne-

vystrašili a neohrozili. Prípadne aj znížime rýchlosť a na užších miestach je ideálne nejaké minimálne zvukové upozornenie, napr. cinknutie zvončeka, slovíčko „s dovolením“, „ďakujem“...

Kto a kedy ide prvý?

- Na mieste, kde sa cesta zužuje má prednosť ten, kto ako prvý vchádza do miesta zuženia. Tak to v konečnom dôsledku funguje aj v cestnej premávke. Ale pozor, nie každý s tým automaticky počíta, preto je lepšie vždy spomaliť.
- Dôležitý je zároveň očný kontakt, jemné gesto a následné poďakovanie. Každopádne, ak dáte prednosť vy, nič tým nepokazíte. Naopak, atmosféra na ceste bude príjemnejšia, priateľskejšia.

Pravidlo tolerantnosti

Tolerantnosť patrí k najvyššej zásade, ktorú je potrebné dodržiavať na cyklotrase tak pre samotných športovcov cyklistov, korčuliarov, bežcov ako aj milovníkov prechádzok so svojimi miláčikmi. Buďte obozretní, ohľaduplní, aby nedochádzalo k nepríjemným zrážkam a vytváraní prekážok, ktoré by obmedzovali účelové využitie našej cyklotrasy. Podobne ako bicykel nepatrí na chodník, ani chodci by nemali vstupovať na cesty vyhradené pre cyklistov.

Na Slovensku platí len pravidlo tolerantnosti. V zahraničí sa ale predpisy premávky „dodržiavajú.“

Psičkári na cyklotrase

Viem, že psičkári neznášajú obojky. Chcú svojim štvornohým miláčikom dopriať slobodu. Ale tam, kde začína sloboda psa, končí sloboda bežca, chodca, cyklistu.

Pekne žiadam a upozorňujem, aby psičkári mali vždy svojich štvornohých priateľov na vôdzke, aby neohrozili a neobmedzovali ostatných účastníkov v premávke na cyklotrase.

Odpadky nepatria ani na cyklotrasy

Na záver Vás chcem ešte požiadať, pokiaľ je možné odpadky zoberť domov alebo dávajte na cielene vytvorené miesta, ktoré nájdete vedľa cyklotrasy.

Prajem príjemné športové využitie cyklotrasy a tešme sa spoločne aj na nové úseky, ktoré budú čoskoro k dispozícii. „Nepokazme si to!“

Ladislav Kiss

člen poriadkovej služby

A RENDFENNTARTÓ EGYSÉG ROVATA

Tudta, hogy a kerékpárútnak is megvannak a maga szabályai?

A kerékpáros a községeken kívül köteles fejét rögzített sisakkal védeni. A 15 év alatti kerékpározóra ez a kötelesség a falu határain belül is érvényes.

A kötelességeket és szabályokat néhány közlekedési tábla is szabályozza.

A „kerékpárutat” jelző tábla arra utasítja a kerékpárosokat, hogy a megfelelő irányba használják a kerékpárutat, vagy sávot. A kerékpárutat, vagy sávot a síelő, korcsolyázók, rolerezők, gördeszkázók, vagy az ehhez hasonló sportszert használók is igénybe vehetik, ha ezzel nem akadályozzák és veszélyeztetik a kerékpárosokat. Használhatja az utat a kerékpárt toló személy is. A közlekedés egyéb résztvevői számára a kerékpárút, vagy sáv használata tilos.

Hogyan közlekedjünk?

- Mindig a jobb oldalon közlekedünk.
- Előzékeny, figyelemzett és előrelátóak vagyunk.
- A vezetési stílusunkkal és a sebességgel alkalmazkodunk az adott helyzethez, a közlekedés sűrűségéhez, a körülményekhez és a kerékpárút felületének állapotához. Figyelem, ez sokszor azt is jelentheti, hogy csak lépésben haladhatunk, vagy meg is kell állnunk.
- Ha a forgalom sűrűsödik, nem haladunk a szűk városi kerékpárúton egymás mellett, hogy ne veszélyeztessük a szemben haladó kerékpárost, görkorcsolyázót, vagy gyalogost.

Hogyan térjünk ki és előzünk?

- A kitérésnél és előzésnél mindig a bal oldalon haladunk. Sosem előzünk jobbról. Az előzésnél mindig ellenőrizzük az adott helyzetet, hogy egy gyorsabban haladó nem akar-e már előzni.

- Mindig a kellő távolság betartásával előzünk, hogy a többiek ne ijesszük meg, vagy veszélyeztessük. Szükség esetén csökkentjük a sebességet, és a szűkebb helyeken ideális valamilyen hangjelzést adni, például: csengetés, vagy szóban „szabad lesz?”, „köszönöm”...

Mikor és ki megy elsőként?

- A szűkebb helyeken mindig az elsőként érkezőnek van előnye. Tulajdonképpen így működik ez a közúti forgalomban is. De vigyázat! – nem mindenki számol ezzel automatikusan, ezért jobb mindig lassítani.
- Végezetül fontos a szemkontaktus, vagy egy finomabb jelzés, s végül a köszönetmondás. Egyébként is, ha ön ad elsőbbséget, azzal semmit sem ront el. Éppen fordítva a bicikliút légköre kellemesebb és barátságosabb lesz.

A tolerancia szabályai

A tolerancia a legfontosabb alapelv, amit a kerékpárúton való közlekedésnél mindenkinek be kell tartani. Legyenek azok sportkerekezők, korcsolyázók, futók, vagy a házi kedvenceiket sétáltatók. A kellemetlen balesetek és egyéb korlátozások elkerülése érdekében legyenek körültekintőek, előzékeny. Ahogy a bicikli nem való a járdára, úgy a gyalogosoknak is kerülnie kellene a bicikliútra való lépést.

Szlovákiában csak a tolerancia szabálya van érvényben. De külföldön a közlekedés szabályait „be is tartják”.

Kutyatulajdonosok a kerékpárúton

Tudom, hogy a kutyatulajdonosok nem kedvelik a pórázt. Szeretnék négy lábú kedvenceiknek megadni a szabadságot. De ahol a kutyák szabadsága kezdődik, ott végződik a futók, gyalogosok és kerékpározók szabadsága.

Nagyon szépen kérek, és figyelmeztetek, minden kutya gazdit, hogy négy lábú barátait tartsa pórázon, hogy ne veszélyeztessék és akadályozzák a kerékpárút forgalom többi résztvevőjét.

A bicikliúton sincs helye a szemének

Végezetül még szeretnék mindenkit megkérni, hogy ha módjukban áll, a szemetet vigyék haza, vagy tegyék a bicikliút mellett erre kijelölt helyre.

A kerékpárút használatánál mindenkinek kellemes sportélményt kívánok. Örömmel várjuk a hamarosan rendelkezésre álló újabb szakaszokat.

„Ne rontsuk el!”

Kiss László

a rendfenntartó egység tagja, (ford.: -szme-)

Tajomstvo života je v práci...

Az élet titka a munkában rejlik...

Príchodom roka 2021 sprevádzali ľudí priania v lepšie dni ako boli v predchádzajúcom roku. Tešili sme sa na skoré stretnutia s rodičmi a s deťmi v materskej škole. Pripravovali sme sa na Fašiangy, ktoré sú obdobím radosti a zábavy. V ušiach nám znela hudba a šťastný smiech detí z minulých rokov. Rodičia i starí rodičia nás vždy prekvapili originalitou masiek, v ktorých deti pobudli po celý deň. Nechýbali súťaž, tanec a dobroty, na ktorých si deti pochutili a hodovali do sýtosti. Vždy to bol veľký bál, super KARNEVAL.

Tohtoročný karneval sa však nekonal. Materská škola sa otvorila len pre deti rodičov pracujúcich v kritickej infraštruktúre a pre tých rodičov, ktorí nemôžu vykonávať prácu z domu. Riadili sme sa rozhodnutím Pandemickej komisie, Ústredného krízového štábu, Vlády SR, rozhodnutím ministra školstva, vedy, výskumu a športu a pravidiel COVID Automatu na Slovensku. Vstup do areálu bol podmienený organizačnými pokynmi vydanými riaditeľkou školy. Otvorili sme jednu triedu, ktorú navštevovalo 18 detí. Postupne začal počet detí v MŠ klesať, a my sme s rešpektom konštatovali, že vírus Covid 19 sa nezadržateľne šíri medzi nami. Rodiny sa ocitli v karanténe, niektoré hlásili pozitívny výsledok z testovania. Spoločne sme si dodávali nádej a slová útechy dúfajúc v mierne príznaky a vyliečenie.

Priestory materskej školy sme dezinfikovali 3 x denne. Po každom nahlásení prejavu vírusu pani upratovačka Rozália Bózsingová opäť stahovala posteľné návlečky, prala, žehlila. Dezinfikovala všetky hračky, poháre, hygienické zariadenie, šatne, triedy... Niekedy bolo dieťa prítomné v škôlke len jeden deň, a my sme znovu dezinfikovali, dezinfikovali a dezinfikovali...

Veľmi nám záleží na tom, aby sme ochránili naše deti i zamestnancov pred ochorením. Nechceli sme dopadnúť ako rastlina, ktorú tvoríme do tmavej a studenej miestnosti. Najprv zožltne, pretože bez sľučných lúčov sa nemôže v listoch uskutočňovať fotosyntéza a produkcia chlorofylu. Potom opadá listy, pretože v dôsledku nedostatku sľučného žiarenia dochádza k narušeniu látkovej premeny v celej rastline a postupne rastlina vyhynie. Naopak, pomaly začíname dýchať vôňu prebúdajúcej sa jari, tešiť sa každému stromu, kríku, trávicike plnej životodarnej miazgy, tepla, svetla.

Ďakujem všetkým rodičom, zamestnancom a v neposlednej miere páňovi starostovi za trpezlivosť a spoluprácu v neľahkých chvíľach týchto dní.

Mgr. Edita Katonová
riaditeľka MŠ

A 2021-es év eljövételét az emberek a tavalyi évtől jobb napok reményében köszöntötték. Mi is reméltük, hogy minél előbb találkozhatunk majd a gyermekekkel és szüleikkel az óvodában. Készültünk a farsangra, amely a jókedv és vidámság időszaka. Fülünkben még ott csengett az elmúlt évek vidám kacagása. A szülők és a nagyszülők mindig eredeti jelmezekkel leptek meg bennünket, amelyeket a gyermekek egész napon át viseltek. Voltak versenyek, tánc és a sok-sok finomság. Mindig egy igazi bál, egy szuper KARNEVAL volt.

Az idei karnevál azonban elmaradt. Óvodánk kapuját csak a létfontosságú infrastruktúrában dolgozó szülők, valamint azon szülők gyermekei előtt nyithattuk meg, akik nem végezheték otthonról a munkájukat. Az Országos Járványbizottság, a Központi Válságstáb, a Szlovák Kormány rendeletei, a Szlovák Oktatási Minisztérium határozatai, valamint az ún. COVID Automata alapján működünk. Az óvoda területére való belépés csak az óvoda igazgatójának utasításai alapján történhetett. Csak egy osztályt nyitottunk meg, amelybe 18 gyermek járt. A gyermekek létszáma azonban fokozatosan csökkenni kezdett, és mi kellő tisztelettel konstatáltuk, hogy a COVID 19 vírus köztünk is terjedni kezdett. Több család karanténba került és pozitív teszteredményt jeleztek. Közös biztatás és vigasztaltuk egymást, bízva a betegség enyhe lefolyása és a gyors gyógyulás reményében.

Az óvoda helyiségeit naponta háromszor fertőtlenítettük. Minden egyes pozitív bejelentés után az óvoda takarítónője, Bózsing Rozália ismételtén új párnát húzott, mosott, vasalt. Minden játékot, poharat, a szociális helyiségeket, osztályokat és öltözőket is újra fertőtlenítette.... Előfordult, hogy a gyermek csak egy napot töltött az óvodában, de mi fertőtlenítettünk, fertőtlenítettünk és fertőtlenítettünk...

Nagy jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy a gyermekeket és a dolgozókat is megvédjük a betegségtől. Nem szeretnénk úgy járni, mint a növény, amelyet egy sötét hideg helyiségbe zárnak. Először megsárgul, mert a napfény nélkül nem kerülhet sor leveleiben a fotoszintézisre és a klorofil újra termelődésére. Aztán lehullnak a levelei, mert a napfény hiányában megbomlik a növény anyagcseréje és a növény lassan elpusztul. Ellenkezőleg, lassan kezdjük beleélezni a tavasz illatát, örülünk minden rügyet bontó bokornak, fának, a zöldellő fűnek, az éltető fénynek és melegnek.

Köszönjük minden szülő, az alkalmazottak, és nem utolsósorban a polgármester úr türelmét és az együttműködést ezekben a nehéz napokban.

Mgr. Edita Katonová
a szlovák óvoda
igazgatónője
(ford. -szme.)

Momentky z karnevalov predchádzajúcich rokov
Pillanatképek az elmúlt évek karneváljairól

FOTO: ARCHIV MŠ

RECEPTY NAŠICH ČITATEĽOV

Milí čitatelia, milé gazdinky!

Určite všetci máte svoje obľúbené recepty, o ktoré by ste sa mohli aj radi podeliť s ostatnými. Na stránkach obecných novín by sme chceli z času na čas uverejniť Vaše vyskúšané chutné recepty. Radi by sme Vás aj touto cestou požiadali o zaslanie Vašich receptov aj s fotkami na emailovú adresu redakcie: velkoulanskyobzor@centrum.sk.

Teraz Vám ponúkame dve chutné jedlá od **Kataríny Bachratej**, ktoré by mohli obohatiť aj Váš sviatočný stôl na Veľkú noc!

SYROVÝ ŠALÁT

Potrebuje:

300 g syra Eidam, 200 g jemnej salámy, 200 g majonézy, 5 uvarených vajec natvrdo, 3-4 ks sterilizovaných uhoriek, 1 väčšiu cibuľu, 1 dl kečupu, 1 malú fľašu zavarenej kapiie alebo čerstvú kapiu, horčicu podľa chuti.

Postup práce: Vajčká uvaríme a necháme vychladnúť. Syr a vajčká nastrúhame nahrubo. Salámu a kapiu nakrájame na prúžky, očistenú cibuľu a uhorky nakrájame nadrobno. Všetko vložíme do hlbkej misy, nalejeme majonézu, kečup a pridáme 1-2 PL horčice. Dobře zamiešame a šalát je hotový. Pred podávaním ju necháme asi 1 hodinu v chladničke. Zo šalátu môžeme vynechať salámu, keď ho robíme ako základ na studenú misu.

MORTADELA

Suroviny: 1 kg bôčika, 5 vajec, 3 strúčiky cesnaku, 1 lyžička vegety, 1 lyžička mletého čierneho korenia, 1 lyžička soli, štipka strúhaného muškátového orecha, mletá červená paprika na obalenie.

Príprava: Mäso zomelieme, pridáme vajčká a ostatné prísady, dobre vymiešame a necháme 24 hodín stáť v chladničke. Na druhý deň pripravíme mikroténové vrecká a hrniec s vodou. Z mäsa sfomujeme valec a vložíme ho do vrecka. Koniec vrecúška zviažeme špagátom alebo gumičkou. Medzi tým zohrejeme vodu a keď je už teplá, tak do nej vložíme mäso. Po zovretí varíme mäso 90 minút pri miernom ohni. Hotové mäso opatrne vyberieme najprv z vody a potom z vrecúška. Obalíme ho v mletej červenej paprike a necháme vychladnúť. Mortadela je vhodná na prípravu studených mäs, ktoré môžeme doplniť oravskou slaninou, šunkou, vareným údeným mäsom, vareným vajčkom a pod.

Prajeme dobrú chuť!

FOTO: BACHRATY KATALIN

OLVASÓINK RECEPTJEI

Kedves olvasóink, kedves háziasszonyok!

Bizonyára mindannyiuknak van kedvenc receptje, amit szívesen megosztanának másokkal is. Közszégi újságunkban időről időre szeretnénk megjelentetni az Önök kipróbált finom ételeinek receptjét. Ezúton szeretnénk megkérni önöket, hogy küldjék el fényképpel ellátott kedvenc receptjüket szerkesztőségünk email címére: velkoulanskyobzor@centrum.sk.

Most **Bachraty Katalin** két finom ételének receptjét közöljük, amelyek akár az Önök ünnepi, húsvéti asztalát is gazdagíthatnák.

SAJTOS SALÁTA

Hozzávalók:

300 g Eidam sajt, 200 g finom szalámi, 200 g majonéz, 5 keményre főtt tojás, 3-4 db ecetes uborka, 1 nagyobb hagyma, 1 dl kecsap, 1 kis üveg befőzött kápi paprika (lehet olajos is) vagy friss kápi paprika, mustár ízlés szerint.

Elkészítés:

A tojást megfőzzük, kihűtjük és letisztítjuk a héját. A sajtot és a tojást nagyobb lyukú reszelőn lereszeljük. A szalámit és a paprikát csíkokra vágjuk, a megtisztított hagymát

és az uborkát apróra metéljük. Mindent beletesszünk egy mély tálba, hozzáöntjük a majonézt, kecsapot és 1-2 EK mustárt. Jól összekeverjük és kész a saláta. Tálalás előtt ajánlott egy órára a hűtőszekrénybe tenni. A salátából kimaradhat a szalámi, ha hidegtál készítéséhez használjuk fel.

MORTADELA

Hozzávalók: 1 kg oldalas, 5 tojás, 3 gerezd fokhagyma, 1 kiskanál vegeta ételízesítő, 1 kiskanál őrölt bors, 1 kiskanál só, csipetnyi reszelt szerecsendió, darált pirospaprika.

Elkészítés: A húst ledaráljuk, hozzáadjuk a tojást és a többi hozzávalót, jól összedolgozzuk, és 24 órára félretesszük a hűtőszekrénybe. Másnap előkészítünk egy mikrotén zacskót és egy fazékban vizet. A hús-

masszából hengert formálunk és beletesszük a zacskóba. A zacskó végét bekötjük vagy begumizzuk. Közben a vizet melegíteni kezdjük. Ha már meleg, akkor belehelyezzük a húst és felforraljuk. A forrástól számítva lassú tűzön 90 percig főzzük. Az elkészült húst óvatosan kivesszük először a vízből, majd a zacskóból. Megszórjuk pirospaprikával és hagyjuk kihűlni. A mortadela alkalmas hidegtálak készítésére, ahol sonkával, szalonnával, főtt füstölt hússal, főtt tojással stb. lehet kiegészíteni.

Jó étvágyat kívánunk!

Spoločenská rubrika - Társasági rovat

Naše novorodeniatka Újszülötteink

Január 2021

Stela Šéryová
Jakub Boháček
Mathias Tisucký
Amélia Ajpek
Zoltán Máriš

Február 2021

Dominik Hulínek
Isabella Tomovič
Hana Zbojeková

Blahoželáme - Gratulálunk!

Rozlúčili sme sa Elbúcsúztunk

December 2020

Rozália Manczalová (67)
Vincent Kiss (67)
Ján Bobál (80)
Etela Pappová (82)
Angela Jaseková (82)
Etela Križanová (84)
Františka Pápaiová (91)
Emília Krizsanová (93)
Ladislav Kovács (63)
Juraj Šanko (70)
Jozef Szilvásy (68)
Míchal Sztraka (84)
Gizela Popluhárová (80)

Január 2021

Mária Borosová (78)
Mária Némethová (76)
Alžbeta Manczalová (86)
Eugen Winkler (68)
Ladislav Čermák (68)
Helena Kováčsová (86)
Boriša Rigová (69)
Ladislav Pacovský (55)
Alžbeta Guldánová (57)
František Švarda (69)
Pavol Šupala (66)
Robert Csiba (66)

Február 2021

Magdaléna Hanakovičová (82)
Viktor Vajda (76)
Magdaléna Vargová (80)
František Pudmerický* (72)
Zoltán Kováč (62)

Češť ich pamiatke! - Tisztelet emléküknék!

(BYVALÝ OBČAN OBCE - VOLT LAKOSUNK)

ŠTATISTIKA OBCE ZA ROK 2020

Počet narodených detí: 39, z toho 24 chlapcov a 15 dievčat. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa počet narodených detí znížil o 15. Najviac detí sa narodilo v mesiacoch máj (6) a august (7).

Medzi najobľúbenejšie mená v roku 2020, ktoré rodičia dávali svojim deťom u chlapcov patrili: Jaroslav (2), Sebastian (2) a u dievčat Sofia (3), Emma (2), Melisa (2), Mía (2), Dorota (2).

Počet sobášov v obci: 26, z toho bolo 15 občianskych a 11 cirkevných sobášov.

Okrem sobášov, ktoré sa konali v našej obci, bolo uskutočnených ešte 10 sobášov našich občanov mimo našej obce. Uzavretie manželstva s cudzincom: 2.

V roku 2020 bolo rozvedených 10 manželstiev.

Počet úmrtí v roku 2020 bolo 74, z toho 38 mužov a 36 žien. Veľmi smutný údaj, že to bolo o 35 viac, ako v roku 2019. Najviac občanov zomrelo v mesiacoch november (11) a december (13).

Celkový počet obyvateľov k 31.12.2020 je 4597, z toho 2248 mužov a 2349 žien. Prírastok obyvateľstva obce pretrvávajú už niekoľko rokov.

Mgr. Katarína Sztraková
matrikárika

A 2020-AS ÉV KÖZSÉGI STATISZTIKÁJA

2020-ban született gyermekek száma: 39, ebből 24 fiú és 15 lány. A múlt évhez viszonyítva az újszülöttek száma 15-tel kevesebb. A legtöbb gyermek májusban (6) és augusztusban (7) született.

2020-ban a szülők által adott legkedveltebb fiúnevek: Jaroslav (2) és Sebastian (2) és lánynevek Sofia (3), Emma (2), Melisa (2) és Dorota (2) voltak.

A községben kötött házasságok száma: 26, ebből 15 polgári és 11 egyházi esküvő. A községünkben megtartott esküvőnkön kívül 10 alkalommal kötöttek házasságot községünk lakosai más településen. Külföldi vel kötött házasságok száma 2 volt.

2020-ban 10 házasság bomlott föl.

Az elhalálozások száma 2020-ban 74, ebből 38 férfi és 36 nő. Ez egy nagyon szomorú adat, mert az elhalálozások száma az elmúlt évekhez viszonyítva 35-tel nőtt. Legtöbb elhalálozás novemberben (11) és decemberben (13) volt.

A község lakosainak száma 2020.12.31-én 4597, ebből 2248 férfi és 2349 nő.

A lakosok száma évről évre emelkedik.

Mgr. Sztraka Katalin
anyakönyvvezető

UKAZOVATEL/MUTATÓ	MŰZI - FÉRFIAK	ŽENY - NŐK	SPOLU - ÖSSZESEN
POČET OBYVATEĽOV K 31.12.2019			
A LAKOSOK SZÁMA 2019.12.31-ÉN	2233	2335	4568
PRIHLÁSENÝCH K POBYTU V ROKU 2020			
ÁLLANDÓ LAKHELYRE BEJELENTKEZETTEK	48	62	110
POČET NARODENÝCH V ROKU 2020			
ÚJSZÜLÖTTEK SZÁMA 2020-BAN	24	15	39
ODHLÁSENÝCH Z TRVALÉHO POBYTU V ROKU 2020			
KIELENTKEZÉSEK SZÁMA 2020-BAN	19	27	46
POČET ZOMRETÝCH V ROKU 2020			
ELHUNYTA SZÁMA 2020-BAN	38	36	74
PRÍRASTOK V POROVNANÍ S ROKOM 2019			
2019- HEZ VISZONYÍTVA - EMELEKEDÉS	+15	+14	+29
POČET OBYVATEĽOV K 31.12.2020			
A LAKOSOK SZÁMA 2020.12.31-ÉN	2248	2349	4597

Manželstvo uzavreli vo Veľkých Úľanoch Nagyfődémesen kötöttek házasságot

Február 2021

Ing. Ladislav Balázs - Ing. Katarína Czadróvá

Blahoželáme - Gratulálunk!

(UDAJE Z MATRICNEHO ÚRADU OBCE
A HELYI ANYKÖNYVHIVATAL ADATAI)

PORADKOVÁ SLUŽBA OBCE - 0910 97 97 97 - A KÖZSÉG RENDFENNTARTÓ EGYSÉGE

Vel'kouľanský obzor - Nagyfődémes Látvány

Vydáva - Kiadja: Obec Veľké Úľany - Nagyfődémes Község, Hlavná 578, 925 22 Veľké Úľany, IČO:00306282. Šéfredaktorka - Főszerkesztő: Alžbeta Szárazová. **Redakčná rada - Szerkesztőbizottság:** Ing. František Gógh, DBA, Ľudovít Hanzel, Mgr. Edita Katonová, Ing. Andrej Kaprinay, Mgr. Kristína Kováčsová, PaedDr. Iveta Manová, Zoltán Máriš, Mgr. Zuzana Metzner, MBA, Tibor Németh, Alžbeta Prágaiová, PaedDr. Monika Snohová, Kristián Sercel, Mgr. Katarína Sztraková, Silvia Šafáriková, Mgr. Gabriela Vajdová. **Evidenčné číslo MK SR:** 3099/09. **Číslo ISSN:** 1338-9319. **Redakcia - Szerkesztőség:** Miestne kultúrne stredisko, Veľké Úľany, **E-mail:** velkoulskyobzor@centrum.sk, **Tel.:** 0317878197, **web:** www.ulany.sk. Vychádza štvrťročne v náklade 1700 ks - Megjelenik negyedévente 1700 példányban. **Nepredajné - Ingyenes.** Nie všetky uverejnené názory vyjadrujú aj stanoviská redaktorov. A lapban közölt vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztők véleményét. Redakcia si vyhradzuje právo redakčne skracovať a upravovať príspevky dopisovateľov. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot a tudósítások rövidítésére és szerkesztésére.

FOTOREPORTÁŽ – KÉPRIPORT

(Pokračovanie zo strany 2 – folytatás a 2. oldalról)

**Kultúrny dom pred nežnou revolúciou
Kultúrház a rendszerváltás előtt**

**Kultúrny dom dnes
A kultúrház napjainkban**

**Obecný úrad v minulosti...
Községi hivatal a múltban...**

**... a dnes
... és napjainkban**

**Základná škola slovenská ešte prednedávnom
A szlovák iskola a közelmúltban**

**... a dnes
... és napjainkban**

**ZŠ Mihály Borsosa s VJM ešte prednedávnom
A Borsos Mihály Alapiskola a közelmúltban**

**... a dnes
... és napjainkban**

FOTOREPORTÁŽ – KÉPRIPORT

(Pokračovanie zo strany 2 – folytatás a 2. oldalról)

**Bývalý chudobinec - IŠPITA - neskôr škola I.
A régi szegényház, az ISPITA - majd iskola I.**

**Dnes 14 nájomných bytov I.
Ma 14 bérlakás I.**

**Bývalý chudobinec - IŠPITA - neskôr škola II.
A régi szegényház, az ISPITA - majd iskola II.**

**Dnes 14 nájomných bytov II.
Ma 14 bérlakás II.**

**Hasičská zbrojnica v minulosti
Tűzoltó szertár a múltban**

**... a dnes
... és napjainkban**

**Hasičská zbrojnica na Sedíne v minulosti
Tűzoltó szertár Szőgyénben a múltban**

**Dnes dom poľovníkov
Ma vadászház**